

Prezident zəlzələ bölgəsinə daha 11 milyon manat ayırdı

yazısı səh.4-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 8-10 mart 2019-cu il Cümə № 54 (7224) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

ABŞ-ın yeni səfiri planlarını açıqladı və and içdi

Örl Litsenberger Bakıya gəlir; **ekspert:** "Əməkdaşlıq tək cəhətə hakimiyət təmsilçilərini deyil, müxalifəti də, vətəndaş cəmiyyəti institutlarını və medianı da əhatə edəcək"

yazısı səh.9-da

Elmar Məmmədov təcili Rusiya səfiri ilə görüşdü, narazılıq etdi

yazısı səh.12-də

Maliyyə hesabatı verməyən partiyaları nə gözləyir?

yazısı səh.6-da

Avropa İttifaqı ilə saziş mayda imzalanmaya bilər - səbəb

yazısı səh.3-də

Evləri yanan məcburi köçkünlərə kirayə pulu verildi

yazısı səh.7-də

Bu gün beynəlxalq qadınlar bayramıdır - ölkədə 5 milyon qadın yaşayır

yazısı səh.5-də

Xalqın qorxduğu "şura" - Tarif Şurası...

yazısı səh.10-da

Paşinyan Serj Sərkisyanın yolu ilə getməyə çalışır

yazısı səh.12-də

"Problemli krediti olanların 90 faizdən çoxu fərmandan yararlanacaq" - ekspert

yazısı səh.10-da

Həsən Ruhani Gilandan Bakıya dostluq mesajları göndərirdi

yazısı səh.13-də

ABŞ-Türkiyə münasibətləri dalana dirənir

yazısı səh.13-də

KREML İRƏVANI

AZƏRBAYCANLA HƏDƏLƏDİ

"2 stul" da oturmaq istəyən Paşinyana sürpriz; Rusiya "qamçı və kökə" siyasətinə sadıqdır; Moskva həm Qarabağ separatçılarına qucaq açır, həm də forpostuna "xox" gəlir; Bakının reaksiyası nə olacaq?..

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.8-də

Əfv Komissiyası işini yekunlaşdırdı - "siyasi məhbus" siyahısına görə qalmaqal

1200-dən artıq müraciətə baxılıb; siyasi məhbuslarla bağlı üç fərqli siyahı tərəfləri qarşı-qarşıya gətirdi

yazısı səh.5-də

Leyla Yunusun anti-Azərbaycan çıxışına sərt reaksiyalar

yazısı səh.3-də

Sabir Rüstəmxanlı: "Mən milyon yarım insanın topladığı meydanı idarə edən adamam"

yazısı səh.6-da

Deputat oğlunun vəzifə təyinatından və maaşının artırılmasından danışdı

yazısı səh.4-də

Putin Mehriban Əliyevaya təbrik göndərdi

Rusiya prezidenti Vladimir Putin Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevaya 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə təbrik məktubu ünvanlayıb.

AzərTAc bildirir ki, məktubda deyilir: "Hörmətli Mehriban Arif qızı. Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə Sizi təbrik edirəm. Səmimi qəlbən arzu edirəm ki, bu əlamətdar bayram Sizi qarşından gələn baharın hərarəti, yaxınlarınızın və dostlarınızın diqqəti və qayğısı ilə sevindirsin. Sizə həyat yolumuzda daim uğurlar və nailiyyətlər, evinizdə sevgi və firavanlıq ab-havasını diləyirəm. Möhkəm cansağlığı və ən xoş arzularımı qəbul edin".

Borclu qismində axtarılda olan daha 9 nəfər saxlanıldı

Martın 6-dan 7-dək daxili işlər orqanlarında qeydə alınmış cinayət və hadisələr haqqında statistik məlumat açıqlanıb. Daxili İşlər Nazirliyindən virtualaz.org-a verilən məlumata görə, respublikanın daxili işlər orqanları tərəfindən gün ərzində 26 cinayətin üstü "isti izlər"lə açılıb. Əvvəlki dövrlərdən bağlı qalmış 19 cinayətin açılması təmin olunub.

Axtarılda olduğuna görə ümumilikdə 29 nəfər, o cümlədən mülki-hüquqi öhdəliklərin icrasından yayındığına görə 2 nəfər, borclu şəxs qismində axtarılda olan 9 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Respublikanın avtomobil yollarında 4 yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib, nəticədə 3 nəfər ölüb, 4 nəfər xəsarət alıb.

Daxili işlər orqanları əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərlə əlaqəli 13, qanunsuz saxlanılan silah-sursatla bağlı 1 fakt müəyyən edilib. Cinayət törətməkdə şübhəli bilinən 35 nəfər saxlanılıb.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Abunə daha sərfəlidir - "Yeni Müsavat" abunə kampaniyasını davam etdirir

"Yeni Müsavat" qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilirlər.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - 48 qəpiyə başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşım Mərkəzinin baş ofisi ilə: (012) 598-49-55 nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz. Bundan başqa "Qaya" Mətbuat Yayımları ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi: "Razılaşdırılmayan kütləvi aksiyanın qarşısı alınacaq"

Sosial şəbəkələrdə azsaylı üzvləri olan, özlərini "Feminist qadınlardan ibarət təşəbbüs qrupu" adlandıran "8 Mars - Zorakılığa Qarşı Get" iveni yaradıb, paytaxt ərazisində "8 Mars" yürüşü keçirmək barədə çağırış edirlər.

Bakıda keçiriləcək UEFA Avropa Liqasının final oyunu üçün bilet satışı başladı

Bakı Olimpiya Stadionunda keçiriləcək UEFA Avropa Liqasının final oyunu üçün biletlərin satışına start verilib.

"Report" xəbər verir ki, 21 mart Bakı vaxtı ilə saat 17:00-da davam edəcək birinci mərhələdə həlledici qarşılaşma üçün nəzərdə tutulan 64000 biletədən 37500 ədədi əlçatan olacaq.

Qeyd edək ki, final matçı üçün nəzərdə tutulan dəyəri 890 avro olan "Qızıl paketlərin" hamısı alınıb. Qiyməti 690 avro təşkil edən "Gümüş paketlərin" satışı isə davam edir.

PKK üzvü Bakıdan necə qaçmaq istəyib?

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin Türkiyə vətəndaşı 1990-cı il təvəllüdü Duman Özgür Seyfətin oğlunun ölkəsinə ekstradisiya edilməsi ilə bağlı Ədliyyə Nazirliyinin təqdimatına baxılıb.

Musavat.com-un verdiyi xəbərə görə, hakim Əfqan Hacıyevin icraatında olan prosesdə Türkiyə səfirliyinin və Azərbaycan Ədliyyə Nazirliyinin nümayəndələri çıxış edərək təqdimatın təmin edilməsini istəyiblər. Təqsirləndirilən Duman Özgür də Türkiyəyə ekstradisiya olunmasını istəyib.

Məhkəmə təqdimatı təmin edib və D.Özgürün ölkəsinə ekstradisiya edilməsinə qərar verib.

Belə ki, D. Özgür Türkiyədə təhlükəli, partlayıcı maddələr satmaqda ittiham edilərək 7 il 6 ay həbsdə qalıb. Həbsdən çıxdıqdan sonra eyni əməllərə görə axtarıla verilib.

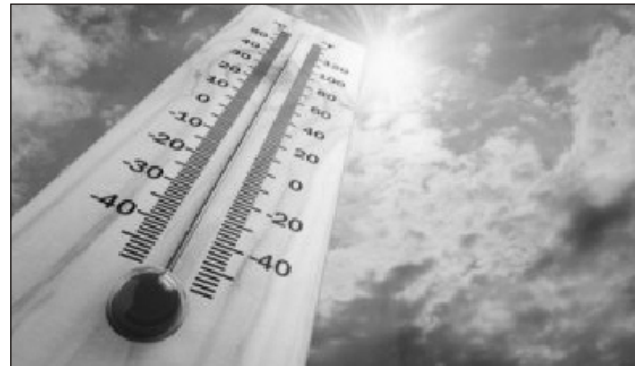
O, Türkiyədən Gürcüstana qaçıb. Bir müddət də orada qaldıqdan sonra Azərbaycana gəlib. Burada Dövlət Miqrasiya Xidmətinə (DMX) müraciət edərək özünü Suriya vətəndaşı kimi təqdim edib. Sənədlərini itirdiyini deyən Duman Özgür Türkiyəyə göndərilməsini istəyib. Lakin araşdırmalar zamanı onun yalan danışdığı üzə çıxıb və həbs edilib.

Məlumatla görə, Duman Özgür PKK terror təşkilatının üzvü olub. Türkiyədə bir neçə terror hadisələrində iştirak edib.

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsindən verilən məlumata görə, Azərbaycan Respublikasının "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" Qanunun tələblərinə görə, kütləvi aksiyaların keçirilməsi üçün təşkilatçılar müvafiq icazə alınması ilə bağlı məsələlərin razılaşdırılması üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş

qaydada müraciət etməlidir.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə razılaşdırılmayan hər hansı kütləvi aksiyanın təşkili və keçirilməsi hüquq pozuntusu olmaqla, müvafiq məsuliyyət yaradır. Paytaxt ərazisində razılaşma olmadan hər hansı kütləvi aksiyanın keçirilməsi yol-verilməzdir və polis tərəfindən qarşısı alınacaq.

8 martda Bakıda 8 dərəcə isti olacaq

Azərbaycanda bugünə gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında martın 8-də havanın dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, gecədən başlayan yağışın gündüz kəsiləcəyi gözlənilir. Güclü şimal-qərb küləyi əsəcək, axşam mülayimləşəcək.

Havanın temperaturu Bakıda və Abşeron yarımadasında gecə 4-6, gündüz 8 dərəcəyə yaxın isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 767 mm civə sütunundan 774 mm civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət gecə 85-95, gündüz 60-70 dərəcə isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında sabah bəzi yerlərdə yağış, dağlıq və dağətəyi rayonlarda qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 0-5, gündüz 8-13 dərəcə isti, dağlarda gecə 1-6 dərəcə şaxta, gündüz 3-7 dərəcə isti təşkil edəcək.

Tibbi-meteoroloji proqnoza görə, martın 8-də Abşeron yarımadasında ararib güclənən xəzri küləyi bəzi meteohəssas insanlarda narahatlıq yarada bilər.

Vaqif Cavadov borca görə evini satdı

"Keşlə"nin vidalaşdığı Vaqif Cavadov problem içindədi. Millimizin sabiq üzvü ciddi maliyyə çətinliyi yaşayır.

Həyat tərzi və bədxərcliyi üzündən bütün qazandıqları əlindən çıxan Vaqif borc içində boğulur. Xeyli adama kifayət qədər çox borcu olan Cavadov onları qaytara bilmir. Futbolçunun hətta qumara qurşanması və bu üzədən miskin duruma düşməsi haqda da yazmışdıq.

Unikal.org xəbər verir ki, futbolinfo.az-ın əldə etdiyi məlumata görə isə futbolçu böyük borclara görə hətta çox dəbdəbəli mənzilini satıb. "Yeni Həyat"da yarım milyon manat qiyməti olan evini satışa çıxaran Cavadov problemdən başqa çıxış yolu görməyib.

Vaqif AFFA İcraiyyə Komitəsinin üzvü, Regional Futbol Federasiyasının prezidenti, məşhur futbolçu İsgəndər Cavadovun qardaşı oğludur. Onun atası Füzuli bəy də uzun illər "Neftçi"də oynamışdır.

Azərbaycanla Böyük Britaniya arasında hərbi əməkdaşlıq planı imzalandı

Müdafiə Nazirliyinin Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəsində Azərbaycan və Böyük Britaniya müdafiə nazirlikləri arasında qorğah danışıqları keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin saytı bildirir ki, tədbirdə iki ölkə arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti, perspektiv istiqamətləri nəzərdən keçirilib, təlim, təhsil, sülhməramlı əməliyyatlar üzrə əməkdaşlıq, eləcə də regional təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olunub.

Danışıqların yekunu olaraq "Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi və Birləşmiş Krallığın Müdafiə Nazirliyi arasında 2019/2020-ci maliyyə ili üçün hərbi əməkdaşlıq Planı" imzalanıb.

Babək prospektində avtomobil Türkiyə vətəndaşını vurub öldürdü

Nizami rayonunun Babək prospektində yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib.

DİN-dən verilən məlumata görə, martın 7-də saat 2 rədələrinde paytaxtın Nizami rayonunun Babək prospektində Gəncə şəhər sakini E.İbrahimzadə idarə etdiyi "Nissan" markalı avtomobillə yolu keçən Türkiyə vətəndaşı S.Kırmazı vurub və nəticədə, piyada hadisə yerində ölüb.

Nizami RPI tərəfindən araşdırma aparılır.

15 kq narkotik tutuldu

Gəncədə külli miqdarda narkotik vasitə aşkarlandı. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsi əməkdaşlarının əldə edilmiş məlumat əsasında keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində şəhər sakini, əvvəllər məhkum olmuş V.Həsənovdan çəkisi 10,9 kiloqram marixuana götürülüb.

Xəzər RPI 2-ci Polis Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat tədbiri nəticəsində üzərində narkotik daşımaqda şübhəli bilinən Bakı şəhər sakini, əvvəllər məhkum olmuş T.Medvedyev saxlanılıb. Şəxsi axtarış zamanı ondan heroin aşkar edilib.

Davam etdirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə onun Binə qəsəbəsindəki evindən isə dibçəklərdə kultivasiya yolu ilə yetişdirilmiş 27 ədəd çətinə kolu və çəkisi 4,8 kiloqramdan artıq marixuana da aşkar edilərək polis əməkdaşları tərəfindən götürülüb.

Hər iki faktla bağlı cinayət işi başlanılıb. İstintaq və əməliyyat tədbirləri aparılır.

Hollandiyada yaşayan hüquq müdafiəçisi Leyla Yunus Avropa Parlamentində ermənilərin təşkil etdiyi "Armeniafobia" adlı toplantıya canlı qoşularaq çıxış edib. Bu barədə qhtxeber.az saytının rəhbəri Sənan Nəcəfov facebook səhifəsində yazıb.

kifayət qədər əsaslarımız var. Ermənilər torpaqlarımızı işğal ediblər, Xocalı soyqırımını törədiblər, azərbaycanlılara olmanın işğəncələrini veriblər. Bunları o insan necə unuda bilər? Leyla Yunus zaman-zaman ermənilərin yanında olduğunu ortaya qoyur. Onun üçün bütün dəyərlər itib. Dünyaya nümunə olan bu ölkə haqqında Leyla Yunus kimilər mənfəi rəy formalaşdırmağa cəhdlər edirlər. Leyla Yunus Allahın və Azərbaycan xalqının lənətlənmiş

ram. Azərbaycanda övladları vətənə məhəbbət ruhunda öyrədirlər. Ermənistanda bu ruhda uşaqları böyüdürlər. Leyla Yunus dedikləri özünün beyninin məhsuludur. Bununla azərbaycanlıları öz aləmində aşağılamağa çalışır. Ermənilərin işğalçı olduğunu bütün dünya bilir. Bir faktı da deyim ki, Leyla Yunusun belə sərəm açıqlamalarında Azərbaycan hökumətinin günahı da az deyil. Bu, daha çox ölkəmizdə QHT-lərin fəaliyyətinin məh-

ları yoxdur ki, hesabatlar hazırlayıb Avropa Parlamentinin tribunasından səsləndirsinlər. Leyla Yunus kimilərin belə çıxışlarının qarşısını almaq üçün alternativ çıxışlar olmalıdır. Bunun da hökumətlə yanaşı müstəqil QHT-lər edə bilər. Belə QHT-lər də cavab vermək hüququndan məhrum ediliblər. Leyla Yunus hələ belə çox davam edəcək. Onun Azərbaycandakı milli azlıqlarla bağlı çıxışını görcəyək. Bizə qonşu olan ölkələrlə bağlı da çıxışlarını

Leyla Yunusun anti-Azərbaycan çıxışına sətir reaksiyalar

"Azərbaycanlılar uşaqlarının 10 yaşlarının olmasına baxmayaraq, "xristianların azərbaycanlıların düşmənləri" olduğunu tələm tələndirir". Bu xaincəsinə açıqlamanı Avropa Parlamentində keçirilən toplantıların birində canlı yayına qatılaraq verən Leyla Yunus növbəti dəfə daxilindəki düşmən sevgisini və Azərbaycan xalqına qarşı olan aşkar nifrətini nümayiş etdirib".

Hüquq müdafiəçisinin bu fikirləri ölkəmizdə sətir etiraz doğurub.

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı L. Yunusun öz ampluasında olduğunu söylədi: "Onu uzun illərdən bəri, xalq hərəkatı dövründən tanıyıram. O, vaxtilə Xalq Cəbhəsində rəhbərlikdə fəaliyyətini qura bilmişdi. O dövrdən mən onun maskalanmış bir şəxs olduğu qənaətində idim. Heç zaman ona qarşı mövqeyim zərər qədər dəyişməyib. O, bütün ruhu, varlığı ilə xalqımıza nifrət edən bir adamdır. Bunun nədən qaynaqlandığını mənim üçün demək çətindir. Görünən odur ki, onun genetikası qarışıqdır. Genetikasında erməni genetikasının genetik kodlarının olmasına qətiyyətlə şübhəm yoxdur. Əgər Azərbaycan iqtidarına müxalif olub bu cür fikirlər söyləyirsə, bəs xalq hərəkatı dövründə

xalqı niyə aşağılayır, xalqa ironiya ilə yanaşırdı? Digər tərəfdən, o, müharibə getdiyi vaxt Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri təyin olunduqdan sonra ona verilən səlahiyyətdən istifadə edərək Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərmiş, Ermənistanı Azərbaycan, ordu-muzla bağlı dosyalar ötürürdü. Sonrakı illərdə bu şəxs ermənilərlə sıx əməkdaşlıqda idi. "Xalq diplomatı" adı altında riyakarlıq edərək ermənilərlə hərtərəfli əməkdaşlıq etməyə kifayətlənmiş, eyni zamanda tanınmış bəzi şəxsləri də həmin

agentura şəbəkəsinə cəlb etməyə istəyirdi. Yadıma yaxşı gəlir ki, o, həbs olunanda hansı vəziyyətdə idi. Mənfəiyyətini itirmişdi. Ölkə rəhbərliyi böyük humanistlik nümayiş etdirərək ona istədiyi ölkəyə getməyə problem yaratmadı. Azərbaycana atdığı böhtanlar hesabına əldə etdiyi maliyyə vəsaitləri ilə orada yaxşı yaşamaq əvəzinə nifrətini ifadə etməyə davam edir. Görün bu insan ləyaqətini o qədər itirib ki, 10 yaşlı uşaqları hədəfə alıb. Guya bu yaşda olanların düşüncələrində ancaq ermənilərə nifrət var. Halbuki

məxluqdur. O, Xocalı soyqırımında qətlə yetirilən, dəhşətli işğəncələrlə öldürülən insanların ruhunu incidib. Onun həyatı bu gün faciə içərisindədir. Çünki hər zaman dediyi sözlərin qorxusunu çəkə-çəkə yaşayır. Onun ölümü daha dəhşətli olacaqdır".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı bunları dedi: "Onun hüquq müdafiəçisi olduğunu, 20 il çörək kəsdiyim yaxın rəfiqəm olduğunu bir kənara qoyuram, bir vətəndaş kimi belə sərəm fikirlər səsləndirən Leyla Yunusa, sadəcə, acıy-

Fəzail Ağamalı:
"Onun üçün bütün dəyərlər itib"

dudlaşdırılmasının nəticəsidir. Bu gün Azərbaycan QHT-lərinin parlamentdə çıxış etmək imkanları yoxdur. Onların imkan-

Mirvari Qəhrəmanlı:
"Leyla Yunusa, sadəcə, acıyıram"

görsək təəccüblənməyək. Çünki hər bir çıxış bir layihədir".

□ Cavansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

Avropa İttifaqı ilə saziş mayda imzalanmaya bilər-səbəb

AI üzrə ekspert: "Yekun sazişin mayda imzalanması gözlənilmir"

Bakıda Avropa İttifaqı (AI)-Azərbaycan Ədliyyə, Azadlıq və Təhlükəsizlik, İnsan hüquqları və Demokratiya məsələləri üzrə Alt-Komitəsinin 8-ci iclası keçirilib. İclasda Azərbaycan tərəfindən xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmməd-Quliyev, AI tərəfindən isə Avropa Xarici Fəaliyyət Xidmətinin Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri ilə ikitərəfli münasibətlər şöbəsinin müdiri Riçard Tibbels həmsədrlik ediblər. Alt-Komitənin iclası qarşılıqlı əhəmiyyət kəsb edən sahələr üzrə məhsuldar danışıqların aparılmasına imkan yaradan açıq və konstruktiv zəmində baş tutub.

İclasın birinci günü tərəflər arasında ədliyyə, azadlıq və təhlükəsizlik sahəsində bir sıra qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər, o cümlədən qanunun aliliyi, məhkəmə hakimiyyəti və ədliyyə sahəsində əməkdaşlıq; miqrasiya, sığınacaq və sərhəd idarəçiliyi, habelə müştəkkil cinayətkarlıq və digər qanunsuz fəaliyyət növləri ilə mübarizə mövzuları ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb. Növbəti gün isə insan hüquqları və demokratiya sahəsində mülki, iqtisadi, siyasi və sosial hüquqlar; insan hüquqlarının müdafiəsi üzrə milli çərçivə, eləcə də insan hüquqlarının müdafiəsi üzrə beynəlxalq forumlarda əməkdaşlıq məsələləri ətrafında müzakirələr aparılıb.

İclasın yekununda bundan öncəki görüşlərin nəticələrini və gələcək əməkdaşlıq proqnozlarını əks etdirən əməli nəticələr sənədi qəbul edilib.

İclasda Azərbaycan Respublikasının 26 dövlət qurumundan nümayəndələr, AI tərəfindən isə Avropa Xarici Fəaliyyət Xidmətinin nümayəndələri ilə yanaşı, Avropa Komissiyasının Genişlənmiş Danışıqlar Baş Direktoru, Miqrasiya və Daxili İşlər üzrə Baş Direktorluğu, Ədliyyə və İstehlakçılar üzrə Baş Direktorluğunun nümayəndələri, eləcə də AI-nin Azərbaycandakı Nümayəndəliyi və AI üzv ölkələrinin Bakıdakı diplomatik missiyalarının nümayəndələri iştirak ediblər.

Avropa İttifaqı üzrə ekspert Yeganə Hacıyeva

Yeganə Hacıyeva

"Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, AI-Azərbaycan münasibətləri tərəflərin razılaşdırdığı proqram üzrə davam edir. Lakin Avropa İttifaqı ilə strateji tərəfdaşlıq sazişinin imzalanması böyük ehtimalla bu ilin may ayında baş tutmayacaqdır. Amma sazişin imzalanması üçün yekun sənədin razılaşdırılması haq-

qında bir sənədin imzalanması mümkündür: "Yeni sənədin əksər bəndləri razılaşdırıldı üçün, lakin bir neçə strateji bəndlər hələ qaldığından qarşılıqlı təkliflərin üzərində işləyəcəkdir. Böyük ehtimalla imzalanması nəzərdə tutulan tərəfdaşlıq sazişi bu ilin payızında imzalanacaq. May ayı üçün isə ümumi razılaşdırıl-

mış məqamların bir daha gözəndən keçirilməsi, komitələrin işinin yekunlaşdırılması razılaşdırılmış məqamlar üzrə protokolların tərtibi prosedurları yekunlaşacaq. Yekun sazişin isə dediyim kimi, may ayında imzalanması gözlənilmir. Yekun saziş payızda imzalanacaq. İş davam edir və çox önəmli mərhələdədir. Proqram üzrə gündəlikdən sapmalar müşahidə olunmur".

Ekspert onu da dedi ki, Azərbaycana qarşı Avropa Şurasında, Avropa Parlamentində və digər təşkilatlarda aparılan kampaniyaların heç birinin bu proqrama təsiri olmadı: "Bütün səylərə, maneələrə baxmayaraq bu proses uğurla davam edir. Əsas məsələlər təhlükəsizlik və ticarət əlaqələridir. Avropa İttifaqı-Azərbaycan münasibətləri tərəflərin razılaşdırdığı proqram üzrə daha bir mühüm mərhələni arxada qoydu. Keçirilən iclas və müzakirələrin nəticələri birmənalı olaraq Avropa

İttifaqı ilə Azərbaycan arasında tərəfdaşlıq sazişinin imzalanmasına hazırlığın daha bir mərhələsi idi. Artıq yekun mərhələdəyik. İclasda ümumi rəylər ondan ibarət olub ki, Azərbaycanın mövqeyi möhkəmlənib. Müzakirəyə çıxarılan sahələr üzrə Azərbaycanın təqdim etdiyi rəylər, hesabatlar komitədə müsbət qiymətləndirildi və Avropa standartlarına yaxınlaşdırılaraq irəliləyişlərin əldə olunduğu bildirildi. Müxalifət qüvvələrinin son aylarda fəaliyyəti, keçirdiyi mitinqlər ölkədə sərbəst toplaşmaq azadlığı, demokratiya sahəsində müsbət durum göstərici kimi qeyd olundu. Regional təhlükəsizliyin əsas zəif bəndi kimi Dağlıq Qarabağ konfliktinin qaldığı da iclasda xüsusi qeyd edildi. Bu iclas, müzakirələr sazişin imzalanması aparılan proseslərdir. Artıq yekun mərhələdir. Strateji tərəfdaşlıq sazişi sənədi tamamilə hazır olmaq üzrədir".

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva martın 7-də Şamaxıda zəlzələdən zərərçəkmiş ailələr üçün tikilən yeni evlərlə tanış olublar. AzərTAC xəbər verir ki, prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva əvvəlcə Şamaxı şəhərinin Salman Mümtaz küçəsində Rasim Həsənovun yeni tikilmiş evində yaradılan şəraitlə tanış olub, çay süfrəsi arxasında ailə üzvləri ilə söhbət ediblər.

Sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım şəhərin Teymur Əliyərbəyov küçəsində Elmira Həsənovanın və Səttar Bəhlulzadə küçəsində Vüqar Teyfurovun ailələri üçün tikilən yeni evlərdə yaradılan şəraitlə tanış olub, ev sahibləri ilə söhbət ediblər.

Daha sonra prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva rayonda zəlzələdən zərər çəkmiş ailələr üçün şəhərin 20 Yanvar küçəsində döndürməli 44 mənzilli yeni yaşayış binasının təməlqoyma mərasimində iştirak ediblər.

Dövlət başçısı yeni binanın təməlini qoyub.

Sonra inşaatçılarla xatirə şəklində çəkdirilib.

Daha sonra prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sakinlərlə görüşüb söhbət ediblər.

Prezident və birinci xanım Mehriban Əliyeva Heydər Əliyev

İlham Əliyev Şamaxıda zəlzələdən zərərçəkmiş ailələr üçün yaşayış binasının təməlini qoydu

Dövlət başçısı zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılmasına daha 11 milyon manat ayrılması barədə sərəncam imzalayıb

Fondu tərəfindən həyata keçirilən "Məktəbəqədər təhsil proqramı" çərçivəsində Şamaxının Şəhriyar qəsəbəsində yeni inşa olunmuş 4 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasının açılışında da iştirak ediblər.

Onlar körpələr evi-uşaq bağçasının rəmzi açılışını bildirən lenti kəsiblər.

Sonra prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva körpələr evi-uşaq bağçasında ya-

radılan şəraitlə tanış olublar.

Martın 7-də dövlət başçısı zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılmasına daha 11 milyon manat ayrılması barədə sərəncam imzalayıb.

Sərəncamla baş vermiş zəlzələlər nəticəsində Şamaxı, İsmayıllı və Ağsu rayonlarında yaşayış evlərinə, sosial və infrastruktur obyektlərinə dəymiş ziyanın aradan qaldırılması işlərinin davam etdirilməsi üçün 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan cəmi 11 milyon manat, o cümlədən yaşayış evlərinin, sosial və infrastruktur obyektlərinin tikintisi və onlarda bərpa-gücləndirmə işlərinin davam etdirilməsi üçün Azərbaycan

can Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyinə 5 milyon manat, yaşayış evlərinin təmiri üçün Şamaxı, İsmayıllı və Ağsu rayon icra hakimiyyətlərinin hər birinə 2 milyon manat ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyinə bu sərəncamda göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin, Nazirlər Kabinetinə bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Deputat oğlunun vəzifə təyinatından və maaşlarının artırılmasından danışdı

"Oğlum gömrük sistemində 10 ilə yaxın idi sədr müavini işləyirdi"

Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli "Yeni Müsavat"a müsahibə verib. Akademiklə "Nəsimi ili" ilə bağlı görülən işlərdən, həmçinin digər aktual məsələlərdən bəhs edən söhbətimizi təqdim edirik:

- İsa müəllim, prezident İlham Əliyev tərəfindən 2019-cu il ölkədə "Nəsimi ili" elan olunub. Keçən iki ay ərzində hansısa ciddi işlər görülmü?

- Bəli, kifayət qədər ciddi işlər var. "Nəsimi ili" ilə bağlı cənab prezidentin sərəncamından sonra AMEA illik tədbirlər planı hazırlayıb. Tədbirlər planına akademiyanın ictimai və humanitar bölmələrinin əhatə elədiyi institutların keçirəcəyi tədbirlər və hazırlayacağı nəşrlər daxil olub. Demək olar ki, ictimai və humanitar bölmələrin hamısında İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş simpozium, konfrans, dəyirmi masa, müzakirələrin keçirilməsi planlaşdırılıb. Artıq akademiyanın Fəlsəfə İnstitutu qonaqlarla birgə Nəsimiyə həsr olunmuş ilk dəyirmi masanı təşkil etdi. Bu, Nəsiminin fəlsəfəsinə, dünyagörüşünə həsr olunmuşdu. Burada hürufizm məsələləri müasir dövrün tələbləri baxımından müzakirə olundu. Gələn həftə Əlyazmalar İnstitutu Nəsimiyə aid konfrans keçirəcək. Həmin konfransda Nəsiminin tapılan yeni əlyazmaları müzakirə olunacaq. Bir qisim alimlər hesab edirlər ki, həmin əlyazmalar İmadəddin Nəsimiyə aiddir, digər qisim isə başqa şairlərə aid edir. Nəsimi imzası ilə yazan digər şairlərin əlyazmaları da var. İndi bunun üzərində iş gedir. Bununla bağlı gələn həftə ilkin

açıqlamalar olacaq. Həmçinin Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunda bir neçə kitab hazırlanır. "Nəsiminin həyat və yaradıcılığı" adlı monoqrafiya üzərində iş gedir və artıq tərtib olunub, fəsilələr, uyğun müəlliflər müəyyənləşdirilib, tədqiqat davam edir. Şərqişnaşlıq İnstitutunda da Nəsimi ilə bağlı kitab hazırlanır. Dilçilik İnstitutunda isə Nəsimi dilinin sözlüyü hazırlanır. Artıq onun böyük bölməsini müzakirə etmişik. İşlərimiz çoxdur. Yəqin ki, biz payızda yekun beynəlxalq konfrans keçirəcəyik, müxtəlif ölkələrdən tanınmış Nəsimişünas alimlər də dəvət olunacaq. Mətbuatda da alimlərimizin yazıları çap olunur, yəqin görürsünüz. Artıq akademik Rəfail Hüseynovun, akademik Mövsüm Nağısoylunun, mənim və digərlərinin böyük məqalələri çap olunub, proses davam edir. Biz akademiya "Nəsimi ili" ilə bağlı hürufilik təlimi və Nəsiminin fəaliyyətini yenidən araşdırıb, öyrənirik.

- Sizcə, niyə ötən illər ərzində mövcud olan mübahisələrə son qoyulmayıb, Nəsimi irsi yetərinə araşdırılmayıb?

- 2017-ci ildə Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu Nəsimiyə aid beynəlxalq konfrans keçirdi. Orada Hindistan, İran, Türkiyə, Rusiyadan gələn alimlər iştirak etdi. Ailənin digər üzvləri də Bakıya gəlmişdi. Bizim onlarla yaxşı əlaqələrimiz var, burada işlər gedirdi. Amma şübhəsiz ki, cənab prezidentin sərəncamı bu işlərin daha sürətli, daha

məqsədyönlü təşkil üçün böyük stimül verdi və bu işlər geniş şəkildə davam etdirilir.

- Nəsiminin uyuduğu Suriyada tədbirlər planlaşdırılırmı? Düzdür, Suriyada vətəndaş müharibəsi gedir, amma istənilən halda planlarınız varmı?

- Biz arzu edirik. Amma bu, Suriyadakı sabitlikdən asılıdır. Suriya ilə bizim əlaqələrimiz var. Bu yaxınlarda dövlətimizin böyük köməyi ilə Nəsimi soyadını daşıyan və Hələb şəhərində Nəsiminin məzar kompleksini mühafizə edən Məhəmməd Cövdət Nəsimi Bakıya gəlmişdi. O, Nəsimi festivalında iştirak etdi. Ailənin digər üzvləri də Bakıya gəlmişdi. Bizim onlarla yaxşı əlaqələrimiz var, burada işlər gedirdi. Amma şübhəsiz ki, cənab prezidentin sərəncamı bu işlərin daha sürətli, daha

o məqbərəni abadlaşdırmaq, Nəsimi adına layiq şəkildə salmağı da planlaşdırır. Amma bu, Suriyadakı siyasi vəziyyətdən asılıdır. Azərbaycanın bir çox alimləri Nəsiminin məqbərəsinə ziyarət ediblər, Bəkir Nəbiyev, Qəzənfər Paşayev, Teymur Kərimli, İsa Həbibbəyli və başqaları müxtəlif vaxtlarda keçirilən konfranslara qatılıblar, Nəsimi ailəsinin üzvləri ilə tanış olublar. Onlar Nəsimi familiyasını daşıyırlar və özlərini şamaxılı hesab edirlər.

- İmadəddin Nəsiminin məzarının Azərbaycana köçürülməsi barədə təkliflərə münasibətiniz necədir?

- Bu, kiminsə populist fikri ilə həll olunan məsələ deyil. Bu, dövlətlərarası münasibətlərə aid olan məsələdir. Belə məsələlərlə bağlı mətbuatda sensasiyalı fikirlər yaymaq,

məncə, o qədər də məqbul sayılmır. Mənim fikrimcə, orada kompleks yüksək səviyyədə təmir etmək olar və məzarın yerində qalması məqsədəuyğundur. Dediyim kimi, həm qohumları özlərini şamaxılı hesab edirlər. Həm də Şamaxı qəbiristanlığında Nəsiminin qardaşı Şaxəndanın türbəsi var, indiyə qədər camaat o məzarı ziyarət edir. Hər iki ölkə onların öz torpağıdır. Nəsiminin məzarının Azərbaycana gətirilməsinin də heç bir zərəri olmaz.

- İsa müəllim, bu arada Nəsiminin "Məndə sığar iki cahən" qəzəlinə Afət Fərmanzadə oxuduğu mahnı xeyli müzakirə olundu. Hətta nazirdən reaksiyaya gəldi. Siz necə, dinlədinizmi həmin mahnı, münasibətinizi bilmək maraqlı olar.

- O mahnı barədə mətbuatdan oxudum, amma dinləməmişəm. Odur ki, bu barədə konkret fikir deyə bilmərəm. Musiqi böyük sənətdir, özünün prinsipləri var, musiqinin səviyyəsi qorunmalıdır. Mən bayağı mahnıları musiqi mədəniyyətinə daxil olan sənət kimi qəbul etmərəm. Ümumiyyətlə, bütün sənətkarlarımızın əsərlərinə yazılan musiqilər yüksək səviyyədə olmalıdır, professional yazılmalıdır.

- İsa müəllim, bu yaxınlarda oğlunuz Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri vəzifəsinə təyin edildi. Gözlənilməz olmadı ki?

- Oğlum orada çalışırdı, gömrük sistemində 10 ilə yaxın idi sədr müavini işləyirdi. Etimad göstərilib, çalışacaq ki, məsuliyyətlə vəzifəsinə icra etsin.

- Maraqlıdır, bu təyinatda sizin deputat olmağınız, vəzifə tutmağınız nə dərəcədə rol oynadı?

- Mən Bakıda yaşayıram, tamam başqa sahədə çalışıram. Mətbuat çalışır ki, belə məsələlərdə sensasiya yaratsın. Amma 20 ilə yaxındır ki, ən kiçik işdən, inspektorluqdan, şöbə müdiriliyindən müavinliyə qədər bütün təkamül prosesini keçib, etimad göstərilib, o da bu etimadı doğrultmağa çalışacaq.

- Parlamentin tərkibi ilə bağlı müzakirələrə, yaşlı deputatlarla bağlı fikirlərə sizin yanaşmanız necədir?

- Parlamentə aid sənədlərdə yaş senzi ilə bağlı məhdudiyət yoxdur. Bunlar ictimai müzakirələrdir.

- Prezidentin bölgələrə səfərləri, əhali ilə görüşü geniş maraqa səbəb olub. Naxçıvana səfərlər nəzərdə tutulurmu?

- Bu barədə konkret məlumat yoxdur. Amma prezidentin səfərlərini yüksək qiymətləndirirəm. Prezident bölgələrə səfərləri zamanı xalqla görüşür, onların ehtiyacları ilə maraqlanır, yerlərdəki problemlərlə maraqlanır, onların bir çoxunun yerində həlli barədə göstərişlər verir, əlavə sərəncam imzalayır. Mən prezidentin bölgələrə səfərlərini çox böyük əhəmiyyətli addım hesab edirəm və dövlət başçısının siyasətini çox yüksək qiymətləndirirəm.

- Maaşınız artıb, deyirlər. Təbrik etmək olarmı?

- Minnətdarlığımızı bildiririk.

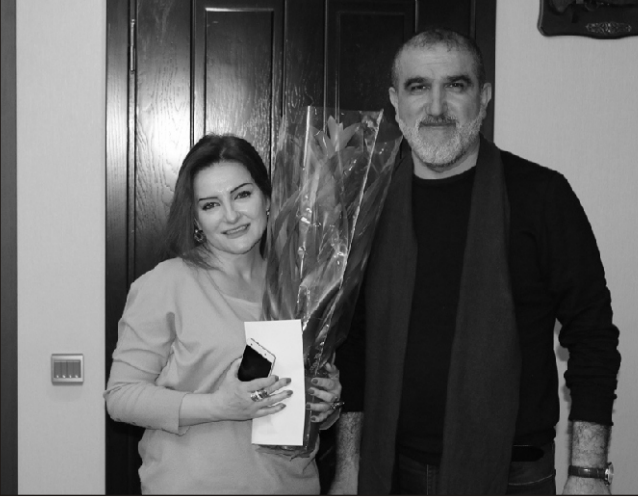
- Deyəsən, komitə sədri kimi maaşınız 6 min manatdan çox olacaq, eləmi?

- İndi detalları danışmaq doğru deyil. Maaşımız artırılıb, biz bunu dövlətimizin böyük qayğısı hesab edirik və minnətdarlığımızı bildiririk. Sağ olun...

P.S. Akademikə əlavə suallarımız olsa da, təəssüf ki, iş grafiyinin sıx olması səbəbindən onlara cavab ala bilmədik...

□ **Elsad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə "Yeni Müsavat" Media Qrupunun redaksiyasında bayram tədbiri keçirilib. Media qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu xanım əməkdaşları, o cümlədən bütün Azərbaycan qadınlarını təbrik edib.

R.Arifoğlu qeyd edib ki, onlarsız bir günümüz olmasın: "İnsan iki müqəddəs varlığın qarşısında - Allahın və ananın önündə baş əyir. Çünki bizi dünyaya bəxş edən Allah və analardır. Anaların, xanımların fədakarlığı, əməyi danılmazdır. Onlar həm işdə, həm evdə zəhmət çəkirlər. Mən arzu edirəm ki, Azərbaycan qadınlarının ictimai həyatda rolu, təmsilçiliyi artsın. Bizim xanım nazirlərimiz, deputatlarımız, eyni zamanda jurnalistikada xanım həmkarlarımızın çox olması vacibdir.

Ona görə ki, qadınlar olan yerdə əmin-amanlıq, sakitlik,

səliqə-sahman, mehribanlıq olur. Əziz xanımlar, yaxşı ki, varsınız, yaxşı ki, bizimləsiniz. Hər birinizə cansağlığı arzulayıram".

Təbriklərə qoşulan media qrupunun baş direktoru Ələsgər Süleymanov, "Yeni Müsavat" qəzetinin redaktoru Zahid Səfəroğlu, siyasət yazarı Etibar Seyidağa da çıxışlarında hər bir ailədə olan azərbaycanlı xanımlara xoşbəxt həyat, uğurlar arzulayıblar.

Tədbirin sonunda R.Arifoğlu xanım əməkdaşlarımıza gül və hədiyyələr təqdim edib, çay süfrəsi təşkil olunub.

"Yeni Müsavat" xanım

əməkdaşlarını təbrik etdi

Bu gün beynəlxalq qadınlar bayramıdır - Azərbaycanda 5 milyon qadın yaşayır

Bu ilin yanvar ayının əvvəlinə ölkə əhalisinin ümumi sayının 50,1 faizini və ya 4 milyon 999,1 min nəfərini qadınlar təşkil edib.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, ötən il doğulan 139 min körpənin 46,6 faizini qız uşaqları təşkil edib.

Azərbaycan qadınları ölkənin sosial-iqtisadi həyatında fəal iştirak etməklə onların məşğul əhalinin ümumi sayındakı xüsusi çəkisi ilkin məlumatlara əsasən, 48,2 faiz təşkil edir.

Ölkənin ümumi təhsil müəssisələrində müəllimlərin 80,1 fa-

izi, orta ixtisas təhsil müəssisələrində 78,9 faizi, ali təhsil müəssisələrində 52 faizi, həkimlərin isə 62 faizi qadınlardır. Ümumi təhsil müəssisələrində şagirdlərin 46,9 faizi, orta ixtisas təhsil müəssisələrində oxuyanların 65,7 faizi, ali təhsil müəssisələrinin tələbələrindən 48,2 faizi qızlardır.

Elmi işçilərin 58,1 faizini qadınlar təşkil edir. Son 5 ildə həm elmlər doktoru, həm də fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan qadınların sayı 1,3 dəfə artmışdır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvlərindən 9-u, müxbir üzvlərindən isə 12-si qa-

dındır.

Dövlət qulluğunda çalışanlar arasında qadınların xüsusi çəkisi ilkin məlumatlara əsasən 28,6 faiz, sahibkarlar arasında isə 21,5 faizdir. Bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olanların 42,0 faizi qadınlardır.

Milli Məclisdə qadın deputatların sayı da artır. Əgər 1990-cı ildə bütün deputatların 4,3 faizini, 2000-ci ildə 10,7 faizini qadınlar təşkil edirdisə, bu gün ölkədə qadın deputatların xüsusi çəkisi 16,8 faizə çatıb.

İlk bələdiyyə seçkilərinə nisbətən son bələdiyyə seçkilərində bələdiyyə üzvü seçilmiş qadınla-

rın sayı 6 dəfə artaraq 5236 nəfərə çatmış və bələdiyyə üzvləri arasında onların xüsusi çəkisi 35 faiz olub. Bu göstərici ilk bələdiyyə seçkilərində 4,0 faiz təşkil edib.

Bildirilib ki, diqqəti cəlb edən faktlardan biri də nəqliyyat vasitələrinin idarə olunması üçün sürücülük vəsiqəsi alan qadınların sayının ildən-ilə artmasıdır. Belə ki, sürücülük vəsiqəsi alanların ümumi sayında qadınların xüsusi çəkisi 2008-ci ildə 4,6 faiz olduğu halda, 2018-ci ildə 7,4 faizədək artıb.

EMİL,
Fotolar: Məğrur

Əfv Komissiyası işini yekunlaşdırdı - "siyasi məhbus" siyahısına görə qalmaqal

Novella Cəfəroğlu: "Həmin siyahını tərtib edənlər indiye qədər bir adamı həbsdən buraxdırlarmı?"

Təxminən 2 həftə sonra Novruz bayramı münasibətilə ənənəvi əfv sərəncamının imzalanacağı gözlənilir. Azərbaycan Prezidenti yanında Əfv Məsələləri Komissiyası əfvə bağlı müraciətlərə baxılma prosesini artıq yekunlaşdırıb. Hazırda məhkumların siyahısının hazırlanması ilə bağlı texniki işlər həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, Əfv Məsələləri Komissiyasının ötən il yanvarın sonlarından mayın ortalarına qədər davam edən iclaslarında 1200-dən artıq müraciətə baxılmışdı. İclasların ardınca, 2018-ci il mayın 24-də prezident İlham Əliyev məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə əfv olunması haqqında sərəncam imzalayıb. Əfv sərəncamı ümumilikdə 634 nəfərə şamil olunub.

Əsas diqqət heç şübhəsiz ki, siyasi məhbuslara yönəlib. Bütün bunların fonunda yenə də Azərbaycanda neçə nəfər siyasi məhbusun olması məsələsi müzakirə edilir.

Azərbaycanda beynəlxalq və yerli hüquq "siyasi məhbus" məsələsinə görə bir sıra Avropa qurumları tərəfindən tənqid olunsa da, ortada vahid siyahı

yoxdur. Daha doğrusu, bir neçə siyahı var və oradakı say fərqi iki dəfədən çoxdur.

Bu barədə "BBC Azərbaycan" a verilən materialda bildirilir ki, mövcud siyahılardan birində 53, digərində 127, başqa birində isə 137 nəfərin adı qeyd olunub. Bəs bu qədər siyahıya ehtiyac varmı və bunlardan hansı əsas götürülməlidir?

Yazıda siyahılardakı fərqlərlə bağlı məqamlara Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidovun fikirlərinə yer verilib. Seyidov bildirib ki, beynəlxalq təşkilatlarda, xüsusən də Avropa Şurasında bizə müxtəlif siyahılar təqdim olunur. O siyahılarda müxtəlif adlar peyda olur. Bəzən bu siyahılar bir-birinə tamamilə ziddir, bir-birini inkar edir.

Səməd Seyidovun sözlərinə görə, hüquq müdafiəçiləri

ilə görüşdə də bu məsələ müzakirə edilib: "Bu siyahılar hərədən əmələ gəlir, niyə sui-istifadə olunur? Siyahıdakı məhbuslarla bağlı deyilənlər nə dərəcədə həqiqətə uyğundur, problemləri necə həll edilə bilər?"

Zümrüd Yağmur, Mehman Əliyev, Əvəz Zeynallı, Zəfər Əhmədov, Əlövsət Sadıqlı, Taleh Xasməmmədov, Rövsən Məmmədlinin təmsil olunduğu Siyasi Məhbusların Müdafiə Mərkəzinin siyahısında 137 nəfərin adı var.

Amma bununla belə, mərkəzin koordinatörü Oqtay Güllaliev siyahının daha da böyüyəcəyini istisna etmir, xeyli sayda adamın hələlik monitorinq altında olduğunu, araşdırıldığını söyləyir. Araşdırılan şəxslərin ötən ilin iyulunda Gəncənin keçmiş icra başçısı Elmar Vəliyevə qarşı sui-qəsdə bağlı ittihamlar əsasında həbs edilənlər olduğunu bildirir.

Az şəxsin adı olan siyahını Novella Cəfəroğlu və onun komandası tərtib edib. Onların siyahısında 53 nəfərin adı qeyd

edilib.

Siyasi Məhbusların Vahid Siyahısı üzrə İşçi Qrupun üzvü Rövsən Hacibəyli iddia edib ki, Novella Cəfəroğlu və komandası bir neçə ildir ki, hüquq müdafiəçiliyindən çox hakimiyyətin müdafiəçiliyi ilə məşğuldur: "Ölkədə siyasi məhbus yoxdur" deyilsə də, hakimiyyət vaxtaşırı həmin şəxsləri azadlığa buraxır. Novella Cəfəroğlu da hakimiyyət mövqeyindən çıxış etdiyindən elə deyəcək, sayı azaldacaq".

"Yeni Müsavat" a açıqlamasında Novella Cəfəroğlu bildirib ki, Rövsən Hacibəyli və digərlərinin siyasi məhbus kimi siyahıya yazdıqlarını o, qəbul etmir:

"Rəqəmləri çox göstərənlərin siyahısından da xəbərimiz var. Onların göstərdikləri siyahıya da baxmışıq. Deyim ki, həmin siyahıda olanların bir qismi metronu partladanlardır. Bu adamları da siyasi məhbus sayırlar. Biz isə Avropa Şurasının verdiyi kriteriyalara uyğun olaraq siyasi məhbus siyahımızı tərtib etmişik. Rövsən Hacibəyli desin gö-

rək, indiye qədər hansı adamı buraxdıra bilərlər? Həmin siyahını tərtib edənlər indiye qədər 1 adamı buraxdırlarmı? Burada biz çalışırıq, adımıza da hökumət adamı deyirlər. Biz təkə siyasi məhbusları buraxdırmırıq ki? Məhkəmələrdə yüzminlərlə insanın taleyini həll edirik. Rövsən Hacibəyli ayrı məsələləri qaldırırsın. Desin ki, məhkəmələr dəyişilsin, müstəqil olsun. Yoxsa "bunlar hökumətin adamıdır", "filan qurum hökumətə işləyir" demək doğru deyil. Biz minlərlə insanı buraxdırmışıq, hamısı da "sağ ol" deyiblər. Həbsxanadan çıxanların hamısı bizə təşəkkür edirlər. Öz işimizi görürük və

bundan sonra da görəcəyik".

N.Cəfəroğlu bildirib ki, qarşı tərəflərin siyahısında olan insanların da çoxu barəsində məhkəməyə etirazlarını bildiriblər: "Yazmışıq ki, filan adamları buraxdırmırıq ki? Məhkəmələrdə yüzminlərlə insanın taleyini həll edirik. Rövsən Hacibəyli ayrı məsələləri qaldırırsın. Desin ki, məhkəmələr dəyişilsin, müstəqil olsun. Yoxsa "bunlar hökumətin adamıdır", "filan qurum hökumətə işləyir" demək doğru deyil. Biz minlərlə insanı buraxdırmışıq, hamısı da "sağ ol" deyiblər. Həbsxanadan çıxanların hamısı bizə təşəkkür edirlər. Öz işimizi görürük və

Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

Xəbər verdiyimiz kimi, martın 6-da Azərbaycan İncəsənət Universitetinin balansında olan məcburi köçkünlərin müvəqqəti məskunlaşdıqları binada güclü yanğın baş verdi. Yanğın zamanı 6 nəfər tüstüdən zəhərlənib, 1953-cü il təvəllüdü Əliyeva Eliza İdris qızı və 1951-ci il təvəllüdü Əliyev Surxay Yusif oğlu isə həlak olub. Daha 42 nəfər bina sakinini isə Fövqəladə Hallar Nazirliyi və Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşlarının sayəsində təxliyə olunublar.

də keçiriləcək. Ona görə də çadırları sökməli olduq. Hazırda yas mərasimi Laçın mərasim evində təşkil edilib. Binada yaşayan sakinlərin köçürülməsinə gəlincə isə bu barədə bizə heç bir söz deyilmədi. Bildirildi ki, 3-cü mərtəbə təmir olunandan sonra məcburi köçkünlər evlərinə qayıda bilərlər. Əhali adından FHN və polis əməkdaşlarına təşəkkür edərəm ki, həmin gecə bizə yardım etdilər. Əks halda, hər kəs içəridə yanıb, külə döndürüldü".

Məcburi köçkünlər bildirdi-

laşan məcburi köçkün ailələri nə zaman köçürüləcəklər?

"Pis vəziyyətdə yaşayan məcburi köçkünlərin mənzillərlə təmin olunması prosesi bu gün də davam etdirilir". Bu fikri "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətinin rəhbəri İbrahim Mirzəyev bildirdi. O qeyd etdi ki, hazırda Sumqayıt şəhərində məcburi köçkünlərin köçürülməsi prosesi mərhələli şəkildə aparılır. Yeni ən ağır şə-

maması, həqiqətən məcburi köçkün olması məsələsi də yoxlanılır. Bütün bu proseslərdən sonra məcburi köçkün ailələri siyahıya salınır. Bu il ərzində 5 min məcburi köçkün ailəsinin mənzillə təmin edilməsi nəzərdə tutulub. Ötən il Lökbatan-Qobu yolunun 3 kilometr şərq hissəsində məcburi köçkünlər üçün salınmış "Qobu Park" yaşayış kompleksinin açılışı oldu. Bu kimi komplekslərin tikintisi davam edir. Ümumilikdə ötən il ərzində 5700 ailə - təxminən 25 min məcburi köçkün evlə, mənzillə

"Siz defisit görmədiniz, ay bala"

Samir SARI

Biz yaşda olan adamlar söhbətə "indiki gənclər bilməz" deyərək başlayanda gənclər sözümlərini qəribçiliyə salırlar. Necə ki, biz də gənc olanda bizdən yaşlılar müharibə dövrünün çətinliklərindən, müharibədən sonrakı dövrün aclığından danışanda onların sözünü o qədər də ciddi almırıq.

Təxəyyülümüz, erudisiyamız, informasiya bazamız onların dediklərinin tam mənzərəsini olduğu kimi qavramağa imkan vermirdi, düşünürdük ki, nə aclıq, nə kasıblıq, hamısı, məşallah, turp kimidir, amma bizə təbliğat gəlirlər.

Amma dünən əyani şəkildə sübut olundu ki, nəsillərərsi anlaşılmazlıq obyektiv və zəruri hadisədir. Qaçılmazdır.

Deməli, oturmuşuq redaksiyada, işləyirik. Qəfildən 23 yaşlı gənc həmkarımız dönüb soruşdu: "Defisit nə deməkdir? Burada Zahid bəyin yazısında keçir".

Əvvəlcə elə bildim ki, gənc həmkarım "defisit"i yox, başqa bir iqtisadi termini soruşur. Sonra mat qaldım ki, o, bu qədər populyar, kütləvi şəkildə işlədilər sözün mənasını necə bilməz. Daha sonra məsələnin məzi özümə əyan oldu. Axı bu "defisit" kəlməsi bizim dövrlərin populyar kəlməsiydi, indi o söz leksikondan çıxmaq üzrədir:

Bəli, o zamanlar biz hər gün hər yerdə eşidirdik: "Bu defisit maldır, xaricdən gətiriblər"; "İndi yağ defisittir, gerek gedib Qafandan alasan"; "Bizim bir tanış var, onda yaxşı defisit mallar olur"; "Çox da baha deyil axı, defisit şeyi ikiqat qiymətə verərlər də"; "Kibrit nədir ki, a kişi, o da defisit olub" və sair və ilaxır. Yüzlərlə bu kimi cümlə. Xabarovskdan ta xaraba Eçmiədzinə qədər, hər yerdə.

Bunu əvvəllər çox yazmışam, təfərrüatı ilə təkrar etmək istəmirəm, amma biz nə defisitlər görə-görə gəldik. Babat kostyum, ayaqqabı, palto, köynək almaqdan ötrü moskvalara, leninqradlara gedən dost-tanışa bir əmək pulu verib xahiş etdiyimiz oldu... Buradakı alverçilərdən 15 manatlıq köynəyi 70 manata aldığımız oldu. İndi 25-30 manata hər yerdə tapılan adi ayaqqabıları 90 manata götürdüyümüz oldu - bir ölçü kiçik olsa da...

Nəyse... İndiki gənclər defisit nədir, qıtlıq nədir, adi şeylərin qəhətə çıxması nədir, bilməzlər. Allah eləsin, bilməsinlər də (o vaxtkı ağsaqqalar da bizə "siz müharibə görmədiniz, ay bala" deyirdilər, bir də gözümlərini açıdı ki, müharibənin düz ortasında idi).

İndiki gənclərin geyim, qida sardan problemləri yoxdur, dükən-bazar hər şeylə 1001 cür libasla, ərzaq malları ilə doludur.

Ancaq indiki gənclərin də başqa problemləri var. Məsələn, işsizlik. İndi onları işə götürəndə bir neçə xarici dil bilmələrini, kompüterdən baş çıxarmalarını, 25-30 yaşlarında, üstəlik, yaraşıqlı və gözəl olmalarını tələb edirlər. Bu komponentlərin bir adamda cəmləşməsi (təkcə 3 dili mükəmməl bilmək) isə mümkünsüzdür.

İndiki gənclər "defisit" in nə olduğunu bilmirlər, amma "kredit" in nə olduğunu əla bilirlər. Çünki hamısının krediti var. Kredit götürüb toy edirlər, kredit götürüb cehiz alırlar. Bəzi həvəskar gənclər avtomobili kreditlə alır, borcu verib qurtarmamış, xurd-xəşil edib cərimə ödəyirlər - onu da başqa bankdan götürürlər.

İndi bank da, pul da, mol da, mal da defisit deyil, boldur, sadəcə, indi inflyasiya, devalvasiya deyilən terminlər var və gənclər onların nə olduğunu, hansı mənə daşdığını anlayırlar.

Məsələn, 4 il öncə jurnalistlər də o sözü gah "devalvasiya", gah "devolvasiya" yazırdılar, təzə söz idi, düzgün yazılışını bilmirdilər, amma indi hamısı dəqiq bilir ki, sözün düzgün yazılışı "devalvasiya"dır.

Yaşlı adamların çoxu bilməz, indi dəbdə olan terminlər başqadır: "İnboks", "mesencer", "skrinşot", "link atmaq", "mahni endirmək", "video yükləmək", "selfi", "instaqram", "votsap" və sair və ilaxır. Bu kimi yüzlərlə kəlmə var ki, sovet dövrünün defisiti zamanı yaşayan adamlar onları o vaxt eşitsəydilər, elə bilirdilər, uşaqlar başqa dildə danışırdı.

O vaxtlar içində "defisit" kəlməsi keçən bir ifadə də vardı - SPID (Sindrom Priobretennoqo İmmunoqo Defisita - Qazanılmış İmmun Çatışmazlığı Sindromu - QİÇS). Bax, ən qorxulu defisit o idi.

Evləri yanan məcburi köçkünlərə kirayə pulu verildi

Bu il 5 min məcburi köçkün ailəsi evlə təmin olunacaq; yanan yataqxanada məskunlaşan məcburi köçkünlərin köçürülməsi isə hələ ki nəzərdə tutulmayıb

Yataqxanada yaşayan məcburi köçkün Elxan Mirzəyev "Yeni Müsavat"a bildirib ki, martın 6-da Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev sakinlərlə görüşüb və onunla birlikdə işğalda olan rayonların icra başçıları da hadisə yerinə gəliblər: "Onu da deyim ki, Rövşən Rzayev yanğın baş verən gecə də hadisə yerində idi. Həmin günü Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin əməkdaşları olmasaydı, ölü sayı 100-ü keçərdi. Çünki hər kəs pəncərənin ağzına çıxıb, orada qalmışdı. Çölə qaçanların isə hamısı nazik paltarda idi. FHN əməkdaşlarının sayəsində yanmayan mərtəbələrə daxil olub, camaat üçün paltar da çıxara bildik. Martın 6-da gündüz saatlarında "Qaçqınkom" un əməkdaşları yataqxananın yanmış olan 3-cü mərtəbəsində yaşayan sakinlərə pul payladılar. Hər bir ailəyə 300 manat verdilər ki, yataqxana təmir olunana qədər kirayə mənzillərə çıxsınlar. Yataqxananın digər mərtəbələrində elektrik enerjisinin verilişi bərpa olundu və camaat öz evində məskunlaşdı. Bina hətə hətə yas çadırı qurmuşduq ki, rəhmətə gedənlərin hüznü mərasimini orada qeyd edək. Yanğın nəticəsində dünyasını dəyişən Surxay Əliyev və Eliza Əliyeva Laçın rayonundan məcburi köçkün idilər. Laçın rayonunun icra başçısı bildirdi ki, çadır qurmağa gerek yoxdur, onların yas mərasim evin-

lər ki, keçmiş "Qaçqınkom" rəhbəri Əli Həsənovun zamanından fərqli olaraq, hazırda onlara göstərilən münasibət fərqlidir. Onu da qeyd edək ki, məcburi köçkünlərin yaşadığı yataqxanalarda olan şərait, elektrik xətlərinin köhnə olması səbəbindən tez-tez yanğın hadisələri baş verir. Yanğın nəticəsində bir çox hallarda ölüm faktları qeydə alınır. Bəs yataqxanalarda məskun-

raitdə yaşayan məcburi köçkünlər evlə təmin edirlər. Əlbəttə ki, onlar köçürüldükdən sonra növbə yataqxanada məskunlaşan məcburi köçkünlərə də çatacaq. Komitənin tərkibində komissiya yaradılmışdır. Hətta bizə məlumat gəlsə də ki, həmin yer pis vəziyyətdədir, yenə də komissiyamız yerə baxış keçirib, araşdırma edir. Eyni zamanda sakinlərin mənzillərinin olub-ol-

üçün üçotaqlı kirayə ev tutulub. Ailə artıq martın 6-dan etibarən kirayə evə köçürülüb. Yanan bina təmir olunana qədər həmin ailə Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin himayəsində olacaq".

Bildirilib ki, yanğında dünyasını dəyişənlərin dəfn mərasiminin bütün xərcləri komitə tərəfindən qarşılanıb.

□ ƏLİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

Şikayətnamələr

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Dedim: - Bəratımın məzmunu nə üçün surət bulmaz?"

Dedilər: - Zəvaidir, hüsuli mümkün olmaz".
 (Füzuli)

Prezident Ağsuda zəhmətkeşlərlə görüşərkən ona çoxlu şikayət məktubları, ərizələr verildi və biz bunu videokadrlarda aydın gördük. Əlbəttə, həmin məktublarda yalnız şikayət olmasını iddia edə bilmərik, xüsusilə Prezident Administrasiyasının Sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri Süleyman İsmayılovun təcrübəsinə, həyat və yaradıcılığına baxanda bu fikri dərhal uzaq eləməliyik. Çünki Süleyman müəllim hər il adətən dövlət qəzetlərinə bir palaz boyda məqalə yazır, intervü verir və orada administrasiyaya ünvanlanan minnətdarlıq məktublarından bəhs edir. Məsələn, elə keçən ilki yazısında Ağsu və ətraf rayonlardan idarəyə göndərilən xeyli təşəkkür məktubu, teleqram haqda informasiya vardı. Bir sakin xəstəxanada müalicə aldığına, başqası yol çəkilişinə, üçüncüsü respublikamızın idman şəərəfinin layiqli qorunması səbəbi ilə... minnətdarlıq edirdi.

Lakin biz camaatın prezidentə yaxınlaşarkən üzərindəki ifadədən indi verilənlərin heç də minnətdarlıq məktubu olmadığını düşünməyə məcburuq. Elə dövlət başçısı da qısa çıxışı zamanı bu qənaətimizi təsdiqlədi, dedi ki, bütün şikayətlərə, məktublara baxılacaq, kimsə narahat olmasın.

Bu, əlbəttə, yaxşı haldır və bizim qədim dövlətçilik ənənələrimizə dayanır. Qədimdə padşahlar vaxtaşırı belə qəbullar, görüşlər keçirib şikayətləri dinləyirdilər. Bəziləri isə hətta paltarını dəyişib gizli şəkildə camaatın arasına gedir (bunun adı nağıllarımızda "təğyir-libas olmaq" kimi qalır; "təğyir" ərəbcə "dəyişmək, başqalaşmaq" anlamındadır), indiki terminlə desək, ictimai rəyi öyrənirdilər. Birinci əldən informasiya almaq vacibdir. Xüsusən indiki zamanədə. Çünki ətraflarında məmurlardan düzgün informasiya almamaq, onlara bir növ etibar etməmək çağdaş dövrümüzdə bütün dünya siyasətinə yayılmaqdadır. Örnək üçün, ABŞ prezidenti Donald Tramp bu yaxında Şimali Koreya lideri ilə təkbətək görüşəndə heç kim bilmirdi söhbətin axırı necə olacaq. Adətən belə görüş və sammitlərin sənədləri, müqavilələri öncədən məmurlar tərəfindən hazırlanır, prezidentlər isə gedib imza atır, şəkil çəkdirir, brifinqdə poza verirlər. Ancaq Hanoy zirvə görüşü nəticəsiz bitəndə, hətta yekun brifinq də olmayanda hamı başa düşdü ki, əslində bu görüşdən öncə tərəflər arasında hər hansı razılaşma yoxmuş.

Uzun sözün qısa, dövlət başçısı əgər məcbur olursa məktublara camaatdan özü toplasin, o zaman bu tip işlər məsul əməkdaşları hardasa tənbəh eləmək (cəzalandırmaq yazmıram, çünki bu saat bizdə humanizm yelləri əsir, elliklə əfvə düşməkdəyikse qoy məmurlara da mərhəmət göstərsin) lazım deyilmi? Misal üçün, elə o Ağsunun icra başçısı indiyədək hara baxmış, maaşı nə üçün almış? Axı prinsipçə, bizim sistemlə prezidentlə əhali arasındakı ötürücü-bağlayıcı həlqələrin ən vaciblərindən biri məhz rayon icra başçılarıdır. Adından görüldüyü kimi: prezidentin səlahiyyətlərini rayonda icra etməlidirlər.

Bir az da günün başqa aktual temasından - 8 martdan yazıq. Bayram təntənələri az qala bir həftə qabaqdan başlamışdır, hələ bir həftə sonra da davam edəcəkdir. Mənim fikrimcə, bu əsli-kökünü tamam unuduğumuz və tamam başqa mənə verdiyimiz "Beynəlxalq Qadınlar günü" bizim toplum olaraq necə kiüzlü olduğumuzu, riyakarlığımızı çılpaqlığı ilə göstərən önəmli ölçü vahidlərindən biridir. Bizdə kişi-qadın bərabərliyi ancaq sözdədir, qadınlar adətən daha az maaşlı işlərdə çalışır, hər cür təzyiqa və təhqirə məruz qalır, cəmiyyətin ən geridə qalmış sahələrində (təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, sığurçəçilik) üstünlük təşkil edirlər. Qadın nazir, qadın məmur, qadın deputat az qala "Qırmızı kitab"a düşən kateqoriyadır. UZI aparatlarını qadınların hələ rüşeym halında soyqırımı üçün alıb tibb obyektlərinə qoyan, qorxaq, pis, rəzil sözlərinə sinonim kimi "arvad", "qadın" sözünü işlədən toplum qəfildən, bir mart günü qadınsevər olurmuş. Elə qadınlar özləri də bu riyakarlıqdan xoşhallanmış kimi görünür.

Halbuki qədim əfsanələrdəki amazonkalar haradasa bizim regionda, Qafqazda yaşayırmış (bir versiya var ki, bu sözün kökü "həmmə zən", "hamısı zənən" deməkdir). Ancaq onlar niyə kişilərdən ayrı yaşamağı seçib döyüş paltarında dağlara-dağlara çəkilməmişdilər - bunun özü düşündürücü temadır. Yalnız ildə bir dəfə kişilərlə görüşmüşlər. Kim bilir, bəlkə də 8 mart ənənəsi beləncik yaranmışdır.

Rusiya Ermənistanın qərbyönlü sayılan yeni rəhbərliyinə münasibətini hələ ki tam formalaşdırmayıb. Belə görünür ki, rəsmi Moskva erməni baş nazir Nikol Paşinyanla nə etmək istədiyini özü üçün axıradək dəqiqləşdirməyib. Bununla belə, Kreml ənənəvi üsullarla - şirnikləndirici və hədələyici vasitələrlə "yeni Ermənistanı" öz orbitində saxlamağa çalışır. Yalnız iki təzə fakt.

Ondan başlayaq ki, Moskvada Kremlin bilavasitə rüsxəti ilə yaradıldığı şəkk-şübhə doğurmayan və əsas hədəfi İrəvanı Moskvanın təsir dairəsində saxlamaq olan "Lazerev klubu"nun ikinci iclası keçirilib (Birinci iclas ötən ilin dekabrında İrəvanda olmuşdu və Azərbaycan əleyhinə təxribatçı bəyanatlarla yadda qalmışdı. Həmin iclasa israrlı dəvətlərə rəğmən, Nikol Paşinyan nümayişkarənə şəkildə qatılmamışdı).

Elə təkcə o fakt ki, bu üzdeyən qurumun rəhbəri Rusiya Dövlət Dumasının MDB işləri və həmvətənlərlə əlaqələr üzrə komitəsinin sədr müavini, Azərbaycanın "qara siyahısı"nda olan qatı ermənipərəst deputat Konstantin Zatulindir, özlüyündə çox şeyi deyir. Eləcə də klubun üzvü olan digər anti-Azərbaycan ünsürlər.

Bu azmış kimi, Moskvadakı iclasa Azərbaycanın rəsmi etirazlarına rəğmən, Dağlıq Qarabağdakı cinayətkar rejimin nümayəndəsi də dəvət edilib. Bu, qondarma qurumun "iqtisadiyyat və infrastruktur naziri" kimi özünü təqdim edən Levon Qriqoryandır.

Çıxışında Qriqoryan "dqr iqtisadiyyatı"ndakı ağır problemlərdən danışarkən "qurumun" hələ də beynəlxalq səviyyədə tanınmamasından gileylənib. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, separatçı deyib: "Bu situasiya iqtisadiyata güclü neqativ təsir edir. Ona görə ki, biz hazırda dünyada işləyən beynəlxalq institusional resursların hamısından kənarda qalmışıq. Bizim qonşularımız (Azərbaycan nəzərdə tutulur - "YM") beynəlxalq təşkilatlarda özünün iştirakından istifadə edərək, bizim iqtisadi, siyasi və sosial təşəbbüslərimizi daima bloklayır".

Xarici iqtisadi əlaqələrlə qaydaya salmaqla bağlı sual (ABŞ prezidentinin milli təh-

musavat.com
 Togrul İsmayil

Kreml İrəvanı

Azərbaycanla hədələdi

"2 stul"da oturmaq istəyən Paşinyana sürpriz; Rusiya "qamçı və kökə" siyasətinə sadıqdır; Moskva həm Qarabağ separatçılarını qucaq açır, həm də forpostuna "xox" gəlir; Bakının reaksiyası nə olacaq?..

cavablandırır erməni "nazir" lükəzlik məsələləri üzrə köməkçisi - "YM") məsləhətlərində olduğunu bildirib. "Bizim həmçinin Qərb ölkələri ilə, ABŞ-la təmaslarımız var, dünya ilə bütün xarici ticarət isə Ermənistan vasitəsilə həyata keçirilir" - separatçı deyib və əlavə edib ki, Qarabağ separatçıları ilə Donbas separatçıları arasında da əlaqələr istisna deyil.

Qeyd edək ki, Azərbaycan XİN işğal altındakı ərazilərdə yaradılmış qanunsuz rejimin nümayəndəsinin "Lazerev klubu"nun iclasına dəvət edilməsini Dağlıq Qarabağa dair dinc danışıqların hədəflərinə zidd olduğunu bəyan edib. Lakin daha önəmli, klubun iclasında Ermənistanın ünvanlı hədəflər, o sırada işğalçı ölkənin həll olunmamış Qarabağ məsələsi ilə, Azərbaycanla qorxudulmasıdır.

K.Zatulinin çıxışı bu xüsusda daha çox diqqət çəkir. Sitat: "Biz başa düşürük ki, Ermənistan müxtəlif ölkələrlə yaxşı əlaqələrə malik ola bilər. Amma qəbul edilən qərarların mahiyyəti - ayrı məsələdir. Əgər Ermənistan tutacaq ki, cənab Con Boltonun (ABŞ prezidentinin milli təh-

lükəzlik məsələləri üzrə köməkçisi - "YM") məsləhətlərində olduğunu bildirib. "Bizim həmçinin Qərb ölkələri ilə, ABŞ-la təmaslarımız var, dünya ilə bütün xarici ticarət isə Ermənistan vasitəsilə həyata keçirilir" - separatçı deyib və əlavə edib ki, Qarabağ separatçıları ilə Donbas separatçıları arasında da əlaqələr istisna deyil.

Qeyd edək ki, Azərbaycan XİN işğal altındakı ərazilərdə yaradılmış qanunsuz rejimin nümayəndəsinin "Lazerev klubu"nun iclasına dəvət edilməsini Dağlıq Qarabağa dair dinc danışıqların hədəflərinə zidd olduğunu bəyan edib. Lakin daha önəmli, klubun iclasında Ermənistanın ünvanlı hədəflər, o sırada işğalçı ölkənin həll olunmamış Qarabağ məsələsi ilə, Azərbaycanla qorxudulmasıdır.

K.Zatulinin çıxışı bu xüsusda daha çox diqqət çəkir. Sitat: "Biz başa düşürük ki, Ermənistan müxtəlif ölkələrlə yaxşı əlaqələrə malik ola bilər. Amma qəbul edilən qərarların mahiyyəti - ayrı məsələdir. Əgər Ermənistan tutacaq ki, cənab Con Boltonun (ABŞ prezidentinin milli təh-

əgər Rusiya qarışmasa, Azərbaycan işğal altındakı ərazilərini azad edəcək".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bunu axar.az-ın rus versiyasına politoloq Məhəmməd Əsədullazadə deyib. Onun sözlərinə görə, Zatulini həm də ondan narahatdır ki, Paşinyan faktiki, onunla hesablaşmır. "Paşinyan Qarabağ klanı ilə yaxından əməkdaşlıq edən Zatulini yaxına buraxmır. Ona görə də moderatorluq elədiyi "Lazerev klubu" ilə özünə diqqət çəkməyə çalışır. Fikrimcə, hədələr davam edəcək", - deyir politoloq əlavə edib.

O da maraqlıdır ki, Rusiyanın rəsmi İrəvanın ünvanına belə hədələyici mesajları, daha doğrusu, "qamçı və kökə" siyasətinin növbəti parlaq təhlükəsizlik məsələsi ilə hədələyib.

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Bir müddət öncə mətbuatda Tarif Şurasının ləğv edilməsi haqqında məlumatlar yayıldı. Məlumat belə idi ki, Tarif Şurasının Katibliyi 2019-cu il 14 yanvar tarixindən ləğv edilib. Katibliyin debitor və kreditorlarına bu barədə xəbərdarlıq edildi. Qeyd edək ki, prezident İlham Əliyev "Azərbaycanda dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərman imzalamışdı. Bu qurumun adı həmin siyahıda idi. Bu dəyişiklik əhali tərəfindən Tarif Şurasının ləğvi kimi anlaşıldı. Daha sonra daha bir rəsmi açıqlama verildi ki, Azərbaycanda Tarif Şurası ləğv olunmayıb. İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev verdiyi məlumata görə, sadəcə, prezidentin sərəncamı ilə Tarif Şurasının katibliyində dəyişiklik ediləcək: "Bu, o demək deyil ki, Tarif Şurası ləğv olunacaq, tariflər tənzimlənməyəcək və s. Tarif Şurası fəaliyyət göstərir. Dövlət tərəfindən müəyyən edilən xidmətlərin dəyəri tənzimlənməyəcək".

Bəs görsən, qiymətləri tənzimləyən belə bir quruma ehtiyac varmı? Dünya təcrübəsində Tarif Şurası tipli qurumlar varmı?

"Yeni Müsavat"ın sualını cavablandıraraq iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri deyib ki, dünya təcrübəsində kommunal xidmətlər sahəsində dövlət inhisarçılığı az olduğundan bu cür qurumlara ehtiyac yaranmır: "Xarici ölkələrdə əsasən özəl şirkətlər bu sektorda fəaliyyət göstərir və

Xalqın qorxduğu "Şura"-Tarif Şurası

Ekspert deyir ki, dünya təcrübəsində kommunal xidmətlər sahəsində dövlət inhisarçılığı az olduğundan bu cür qurumlara ehtiyac olmur

ciddi rəqabətli mühit olduğundan qiymətlərin dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə ehtiyac qalmır. Adətən hökumətlə həmin şirkətlərin birgə komissiyası yaradılır. Əgər inflyasiya ilə bağlı dəyişikliklər olarsa, müəyyən məzənnə dəyişiklikləri varsa, onlar toplanıb qiymətlərdə dəyişiklik etməklə bağlı birgə razılığa gəlirlər.

Tez-tez eşidirik ki, "Türkiyədə benzinin qiyməti 5 quruş artdı və ya 10 quruş düşdü". Orada dünya bazarında neftin qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqədar komissiya toplanır və qiymətləri tənzimləyir. Öncədən də elan edilir ki, sabah axşam 12-dən sonra benzində, dizel yanacağında dəyişiklik olacaq. Bu komissiyanın rəyi ol-

madan qiymətlərin artırılması mümkün deyil".

Ekspertin sözlərinə görə, bizdə Tarif Şurasının mövcudluğunun səbəbi odur ki, bəzi sahələr sırf dövlət inhisarındadır: "Dövlət burada sırf inhisarçı mövqedədir, dövlətin təbii inhisarları qiymətləri tənzimləyir. Ona görə də Tarif Şurası kimi olmasa da, bu istiqamətdə fəaliyyət göstərən bir qurumun olmasına ehtiyac var. Ancaq bu qurumda ictimaiyyət nümayəndələri, QHT sektoru təmsil olunmalıdır. Burada həm də qiymətlərin azalması müzakirə olunmalıdır. Tarif Şurası yarandığı gündən bu günə qədər əslində funksiyası tək qiymətlərin artırılması deyil, tənzimlə-

məsidir. Yeni qiymətlərin ucuzlaşması ilə bağlı da müəyyən işlər görülməli idi. Ancaq bu günə qədər Tarif Şurası heç vaxt qiymətləri endirməyib, yeni tənzimləyici funksiyaya daşımır. Ancaq qiymətlərin artırılması ilə bağlı qərarlar verir. Burada ictimai funksiyasını yerinə yetirən, əhəlinin tələbini səsləndirən təmsilçi yoxdur. Ancaq dövlətin müxtəlif qurumlarının, inhisarçı şirkətlərin və ya nazirliklərin nümayəndələri toplaşır. Bu qurum hökumətin siyasətinə uyğun olaraq öncədən hazırlanmış qərarların təsdiqi ilə məşğuldur".

N.Cəfəri bütün bu problemlərin aradan qalxması üçün dövlətin kommunal sektordan çəkilməsini təklif

etdi: "Ən yaxşı variant isə odur ki, dövlət bu sektordan çəkilsin, özünün ədalətli nəzarətçi funksiyasını yerinə yetirsin. Bu sahələr özəl sektora verilsin. Kommunallıq xidmətlər və yanaçağın qiymətləri ilə bağlı vətəndaşla özəl şirkətlər arasında xüsusi bir mədəniyyət formalaşsın. Bizdə elektrik enerjisi və qaz təchizatı ilə bağlı müqavilələrə baxdıqda görünür ki, sanki bu müqabilə işğalçı bir şirkət tərəfindən bağlanıb. Bütün məsuliyyət vətəndaşın çiyindədir, şirkətlərin çiyində heç bir məsuliyyət yoxdur. Bütün fors-major hallarda vətəndaş günahkar çıxarılır. Ancaq özəl şirkətlər olsa, yeni tip müqavilə bağlamaq mədəniyyəti də formalaşacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ, "Yeni Müsavat"

"Problemlı krediti olanların 90 faizdən çoxu prezident fərmanından yararlanacaq"

Pərviz Heydərov: "Hansısa sahibkar kredit götürüb istehsal müəssisəsi qurmağa başlayıb və işi yarımçıq qalıbsa, ona dəstək verilməlidir"

Maliyyə Nazirliyi prezident İlham Əliyevin fiziki şəxslərin kredit borclarının həllinə dövlət dəstəyi barədə fərmanın icrası çərçivəsində problemlı kreditlərlə bağlı öz internet saytında xüsusi bölmə yaradıb. Burada borclu vətəndaşlara ödəniləcək kompensasiyanı hesablayan kalkulyator, vətəndaşları ən çox maraqlandıran sualların cavabları yerləşdirilib. Eyni zamanda əlavə sualların verilməsi və cavablandırılması üçün şərait yaradılıb.

Qeyd edək ki, fərmanda xarici valyutada olan kreditlərin məzənnə fərqi görə artan hissəsi, həmçinin hesablanmış faiz və dəbbə pulu üzrə tətbiq olunacaq məzənnənin hazırlanması barədə tapşırıq yer alıb. Fərmanla bu işi martın 15-dək Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası Mərkəzi Bank ilə birlikdə həyata keçirməli, müvafiq mexanizmi təsdiq etməlidir. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasından "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, hazırda qurum tərəfindən qeyd olunan mexanizmin hazırlanması üzərində aktiv iş aparılır. Fərmanın şamil olunacağı fiziki şəxslərin sayının və ümumi məbləğin müəyyənlişdirilməsi üçün banklara sorğu göndərilib. Martın 15-dək davam edəcək proses zamanı fərmanın əhatə dairəsi dəqiqləşdiriləcək və məlumatlar ölkə rəhbərliyinə

təqdim olunacaq: "Cəmiyyətdən səsəndirilən bütün təklifləri öyrənirik. Onların bir qismi yəqin ki, nəzərə alınacaq".

Onu da qeyd edək ki, iqtisadi islahatlar və Kommunikasiya Mərkəzinin rəhbəri Vüsal Qasımlı problemlı kreditlərin həllinə dair fərmanla bağlı canlı yayında sualları cavablandırıb. Onun verdiyi məlumatdan aydın olub ki, hazırda problemlı kreditlərlə bağlı Azərbaycan məhkəmələrində baxış mərhələsində olan 311 min iddia var. İcraa yönəldilmiş qərarlar bura aid deyil.

V.Qasımlının dediyinə görə, 10 min dollara qədər olan kreditlər xarici valyutada olan ümumi kredit portfelinin 92 faizini, 17 min manata qədər olan kreditlər isə manatla ümumi kredit portfelinin 99 faizini əhatə edir. Bunların 5 min manata qədər olanlar 82 faiz təşkil edir. Kreditlərin böyük hissəsi

istehlak kreditləridir. Ölkədə fəaliyyət göstərən 8 bank istehlak kreditlərinin 80-90 faizini verib. Mərkəz rəhbəri bildirir ki, fərman əhəlinin ehtiyacı olan təbəqəsini tam əhatə edir: "O təbəqənin ki, buna həqiqətən ehtiyacı var".

Problemlı kreditlərlə bağlı müxtəlif dövlətlərin addımlardan danışan V.Qasımlı Qazaxıstanı misal gətirib: "Qazaxıstanda devalvasiya 2014-cü ildə baş verdi. Əhəli üçün problemlı kreditlər yarandı. Onlar kollektorların fəaliyyətinə dair qanun qəbul etdilər. Kollektorlar əhəlidən aldıkları kreditlərin 50 faizini özlərinə gö-

türüdülər. Problemlı Kreditlər Fondu yaradıldı, fondun səhmlərini Mərkəzi Bank aldı, daha sonra həmin səhmlərin də dəyərsizləşməsi baş verdi. Nəticədə hələ də Qazaxıstanda bu məsələ həll olunmamış qalır. Yaxud Rusiyada 2016-cı ildə problemlı kreditlərlə bağlı qanun layihəsi hazırlanıb, onun bu il qəbul olunması gözlənilir. Yeni məsələ hələ də həllini tapmayıb. Orada problemlı kreditlər kredit portfelinin əhəmiyyətli bir hissəsini təşkil edir. Qırğızstanda yalnız ipoteka kreditləri ilə bağlı məsələdə dar çərçivədə dövlət dəstəyinə cəhd göstərilib. Azərbaycanda isə prob-

lemli borcu olan əhəlinin 90 faizdən yuxarısı dəstəklə əhatə olunur. Əksər ölkələrdə belə hallarda yük dövlət, banklar və vətəndaşlar olmaqla üç tərəf arasında bölünür. Azərbaycanda isə dövlət bütün yükü öz üzərinə götürür".

Prezident fərmanı Azərbaycanda problemlı kreditlər məsələsini tam həll edirmi? İqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərov bildirir ki, prezident fərmanının problemlı kreditlərin 90-93 faizini əhatə etdiyi ölkə rəsmiləri tərəfindən qeyd olunub: "Burada bütün tərəflərin mənafeyi nəzərə alınıb. Bankların borclarının restrukturizasiyası zamanı itkilərə məruz qalmamaları üçün də fərmanda ciddi addımlar nəzərdə tutulur. Yeni zərərçəkən tərəflərin hər ikisinə dövlət dəstək verir".

Maliyyə naziri Samir Şərifovun verdiyi məlumata görə, dövlət həmçinin biznes kreditləri ilə bağlı müəyyən addımlar atmağı nəzərdə tutur. P.Heydərov deyir ki, prezident fərmanı verilənədək problemlı kreditlər məsələsinin, həmçinin devalvasiyadan əhəliyə dəyən zərərin necə kompensasiya olunacağı mexanizmi heç kimə məlum deyildi: "Bu baxımdan, biznes kreditləri ilə bağlı hansı mexanizmin tətbiq olunacağını söyləmək mümkün deyil. Fiziki şəxslərin problemlı kreditləri bank sisteminin əsas problemlərindən biri idi. Bankların sağlamlaşdırılması

məqsədlə digər problemlərin də həll olunması üçün addımlar atılmalıdır. Belə problemlərdən biri də biznes kreditləri üzrə yaranan vaxtı keçmiş borclardır. Bu sahədə hansısa addım atmaq üçün məsələ ciddi şəkildə təhlil olunmalıdır. Çünki bir çox şəxslər bank rəhbərləri ilə yaxın münasibətlərindən, əlaqələrindən istifadə edərək böyük həcmdə biznes kreditləri götürüblər. Bu kreditlərin xeyli hissəsinin normal girov təminatı belə təmin olunmayıb. Elə kreditlər var ki, təqdim olunan biznes-planları utopiyadır, qeyri-real və həyata keçirilməsi mümkün olmayan ideyalara məruz qalmamaları üçün də fərmanda ciddi addımlar nəzərdə tutulur. Yeni zərərçəkən tərəflərin hər ikisinə dövlət dəstək verir".

Ekspertin fikrincə, dövlət hansısa addım atmadan əvvəl biznes kreditlərinin iqtisadi əsaslandırma və biznes-planları araşdırılmalıdır: "Ümumiyyətlə, xidmət və ticarət sahəsi üzrə verilən kreditlər deyil, yalnız istehsal və emal sahəsi üzrə götürülən kreditlərə güzəşt mexanizmi tətbiq olunmalıdır. Hansısa sahibkar kredit götürüb istehsal müəssisəsi qurmağa başlayıb və işi yarımçıq qalıbsa, ona dəstək verilməlidir. Belələrinin sayı elə də çox deyil".

□ Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

ATƏT-in yeni sədrinin Azərbaycana səfərinin ardınca Minsk Qrupu həmsədrləri dərhal bəyanat yaydılar. Təxminən eyni gündə Avropa Birliyi rəsmiləri də Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin tezliklə görüşünün vacib olduğunu bildirdilər. Bundan əlavə, Brüsseldə erməni baş nazir Nikol Paşinyana birmənalı şəkildə anladılar və çağırış etdilər ki, Dağlıq Qarabağdakı rejimlə bağlı heç bir ön şərt irəli sürmədən yüksək səviyyəli görüşdə iştirak eləsin. Eyni prinsiplial mövqə Bakıda ATƏT sədri tərəfindən sərgiləndi.

Başqa sözlə, Paşinyanın sülh danışıqlarının formatını dəyişərək, ora Xankəndini də əlavə etmək səyləri fiasko oldu. Bu dəfə həmişəlik. Hərçənd bəzi analitiklərə görə, Nikol Paşinyan bu məsələdə öz məğlubiyyətini etiraf etməmək, uğursuz durumda görünməmək üçün öz sərəmsə və əsassız mövqeyini davam etdirməyə çalışacaq. Həm də o səbəbə ki, o, real sülh danışıqlarına, sadəcə olaraq, hazır deyil. Bu da o anlama gəlir ki, Paşinyan inqilab öncəsi öz xalqına verdiyi əsas vədləri tutma bilməyəcək. Söhbət hər şeydən öncə erməni xalqının rifah halının yaxşılaşdırılmasından gedir.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Nikol Paşinyanın Brüsselə səfəri çərçivəsində ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərində yaradılmış separatçı rejimin danışıqlar prosesində iştirakı ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlərə bir daha sərt münasibət bildirib. XİN-dən verilən məlumata görə, Ermənistan baş nazirinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə aparılan danışıqların formatını dəyişmək arzusu ATƏT-in Minsk Qrupunun, xüsusilə də onun Rusiya, ABŞ və Fransadan olan həmsədrlərinin fəaliyyətini məhv etmək kimi nəzərdən keçirilə bilər.

"Danışıqların ATƏT-in 1992-ci il Helsinki Nazirlər Şurasının qərarı ilə təsdiq olunmuş formatını ATƏT-ə üzv ölkələrin konsensus qərarı olmadan dəyişmək qeyri-mümkündür. Xatırladın ki, həmin qərara əsasən Ermənistan və Azərbaycan münaqişəsinin tərəfləri, Dağlıq Qarabağın erməni və azərbaycanlı icmaları

isə maraqlı tərəflər qismində çıxış edirlər. Yaxşı olardı ki, Ermənistan rəhbərliyi münaqişənin sülh yolu ilə həllinin yeni təfsirini axtarmaq üçün lüğət improvizasiyalarına vaxtını sərf etməsin. İllər ərzində Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinə daxil olan hər bir kəs münaqişənin həlli planının aydın şəkildə müəyyən olduğunu bilir və bunu qəbul edir", - deyə XİN-dən vurğulanıb...

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarova görə, Ermənistan necə ki, Serj Sərkisyan dövründə Dağlıq Qarabağ konfliktinə səbəbindən problemlər içində idi, Paşinyan dönəmində də elə həmin problemlər girdabında qalır.

"Bütün mitinqlər başladı, keçdi və qurtardı. Rusiya ilə yaxşı əlaqələr də başa çatır. Bəs iqtisadiyyatla nə etməli? Öz qonşularınla münasibətlərlə nə etməli? Düşünürəm ki, erməni cəmiyyəti tərəfindən Ermənistanın siyasətinin təzədən və ciddi şəkildə dərkiləndirilməsi mütləq baş verəcək. Nikol Paşinyanı hələ çox məyusluqlar gözləyir", - deyə eks-nazir əminliklə qeyd edib.

Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin təşəbbüsü ilə planlaşdırılan görüşündən gözləntilərə gəlince, Tofiq Zülfüqarov belə bir görüşün təşkili ilə bağlı ciddi problemlərin olduğunu düşünür.

"Azərbaycan prezidentinin Ermənistanın mövqeyini xarakterizə edən son bəyanatına diqqət etmək lazımdır. Dedi ki, formal danışıqlar istəmir.

İşğalçının uğursuz format oyunu -

Azərbaycanın sərt təpkişi nəticə verdi

Ermənistanın atəşkəsi süni surətdə uzatmaq taktikası özünə qarşı çevrilir; **Tofiq Zülfüqarov:** "Paşinyanı hələ çox məyusluqlar gözləyir..."

Azərbaycan həmişə bəyan edib ki, real danışıqlar lazımdır, danışıq xətrinə danışıq bizə gərək deyil. Belə görüşlər heç kəsi inandıra bilməz ki, danışıq prosesi gedir. Ona görə də mən hesab edirəm ki, bu görüşdən öncə nə təklif ediləcəyi, hansı bəyanatların veriləcəyi görüş faktının özündən daha vacibdir", - deyə o, əlavə edib.

Doğrudan da, liderlər səviyyəsində görüş xətrinə daha bir görüş nəyə və kimə lazımdır, eger indiyədək onlarla belə görüş heç bir nəticə verməyibse? Əgər belə təmaslar sırf işğalçı tərəfin xeyrinə atəşkəs rejiminin uzanmasına xidmət edirsə, o zaman növbətçi təmaslardan imtina edə məqbul qərar olmazmı? Təcavüzkar ölkə sülhə hazır deyilsə, qoy onda müharibəyə hazır olsun - müharibənin onun üçün doğuracağı bütün fəlakətli nəticələri ilə birgə.

"Son hadisələr onu göstərir ki, ermənilər açıq şəkildə işğal edilmiş əraziləri qaytarmaq fikrində olmadıqlarını rəsmən bəyan edirlər". Bu sözləri isə axar.az-a müsahibəsində prezidentin eks-köməkçisi, politoloq Eldar Nazmazov deyib.

"Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinə səfər edir və burada məs-kunlaşma proqramı həyata

keçirdiklərini, erməniləri Qarabağa köçürdüklerini bildirir. Buna oxşar bəyanatı Ermənistanın müdafiə naziri də verir. Paşinyan isə açıq şəkildə Azərbaycan prezidenti ilə görüşünün gündəliyinin olmadığını, konfliktin həlli ilə bağlı heç nəyi müzakirə etmədiklərini, yalnız danışıqların formatı haqqında müzakirə apardıqlarını deyir. Yəni demək istəyir ki, Dağlıq Qarabağ tərəf kimi danışıqlarda iştirak edəcəksə, onda hansısa ciddi məsələlər müzakirə oluna bilər. Bu, əslində onların işğaldan əl çəkmək niyyətində olmadığını sübutdur", - deyə politoloq qeyd edib.

Ona görə də ekspert hesab edir ki, Azərbaycanın diplomatıyası, ordusu, bizim beynəlxalq təbliğat şəbəkəmiz eyni strategiyadan çıxış etməli, bir-birini tamamlamalıdır ki, nəticə əldə edə bilək: "Müasir dünyada iqtisadi, hərbi, diplomatik, informasiya strategiyaları uzlaşır və "smart power" deyilən anlayış yaradır. Yəni əvvəllər tətbiq edilən "yumşaq güc" anlayışı artıq "ağıllı güc" anlayışı ilə əvəz olunub. Bu, o deməkdir ki, artıq həm hərbi, həm diplomatik, həm siyasi, həm iqtisadi, həm informasiya gücündən istifadə etməlisən. Təəssüflər ki, biz bu sahədə bəzi boşluqlar görürük. Ordumuzun yaratdığı imkanları hesab edirəm ki, diplomati-

yamız kifayət qədər yaxşı istifadə edə bilmir. İnformasiya tədbirlərini uzlaşdırmırıq. Bir zamanlar bu proses bizdə tam əksinə idi. 90-cı illərin ortalarında, yeni atəşkəs imzalanandan sonra dünyada belə rəy yaranmışdı ki, erməni ordusu Azərbaycan ordusundan güclüdür. Onu da bizim torpaqlarımızın işğalı ilə əsaslandırırıdılar. O dövrdə bizim diplomatiyamız daha sərt idi. Biz bu ictimai rəyə baxmayaraq, bir çox məsələlərdə diplomatik sahədə ermənilərə qalib gəldik. Vəziyyət elə bir səviyyəyə gəlib çatdı ki, ATƏT-in sammitində Dağlıq Qarabağ probleminin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü prinsipi əsasında ermənilərə muxtariyyət verilməsi ilə həll edilməsi barədə qərar çıxarıldı. Ermənilər veto hüququndan istifadə etdilər, ancaq sammit bəyanatla çıxış etdi ki, Ermənistandan başqa bütün ölkələr Dağlıq Qarabağ probleminin həllini bu cür görürlər. Ona görə də Ermənistanla böyük böhran yaşandı. Levon Ter-Petrosyana qarşı üsyan qaldırıldı və sonda da o hakimiyyətdən getdi".

Lakin politoloqa görə, artıq vəziyyət dəyişib. "Bizim ordumuz bütün dünyada öz üstünlüyünü nümayiş etdirə bəzi bacarıb. Azərbaycan Ordusunun yaratdığı üstünlükdən diplomatiya sahəsin-

də də yararlanmalı və nəticələr əldə etməliyik", - deyə Eldar Nazmazov bildirib. Onun sözlərinə görə, ermənilər əvvəllər Azərbaycanın müharibəyə başlayacağı halda Moskvanın bizi hücum fikrindən çəkindirəcəyinə ümidli idilsə, indi ruslarla münasibətləri müəyyən qədər korlanıb: "Ona görə də İrəvan indi ABŞ və Avropa ölkələrinə müraciətlər edir. Bu zaman Ermənistanla məxməri inqilab olduğunu, "Sorosun uşaqlarının hakimiyyətə gəldiyini qabardaraq, ABŞ-ın onlara dayaq durmalı olduğunu iddia edirlər... Hazırda ABŞ-ın tutduğu mövqə konfliktin bütün hallarda həll olunmasıdır. Paşinyana bununla bağlı açıq məsajlar verirlər. Donald Trampın Paşinyana 4 cümlelik təbrik məktubunun 2-sində Qarabağ problemindən bəhs edilir. Yeni Azərbaycanla bu problemi həll etməsi, münasibətlərini normallaşdırması tövsiyə olunur. Bu təbrik deyil, şapalaqdır. Yeni Tramp, ABŞ Paşinyana deyir ki, sən Azərbaycanla münasibətlərini normallaşdırdandan sonra biz sənə ilə əməkdaşlıq edəcəyik. Ona görə də son yayılan əsassız bəyanatlar hamısı blefidir. O blefe uymaq olmaz. Yalançını evinə kimi qovmaq lazımdır. Ona görə də sərt diplomatiya aparmalıyıq ki, onların blefləri sabun köpüyü kimi partlasın..."

Martin 6-da Rəşt şəhərində İran prezidenti Həsən Ruhani Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun açılış mərasimində iştirak edən Azərbaycanın nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Rəsmi məlumata görə, Həsən Ruhani vurğulayıb ki, hər iki ölkənin siyasi rəhbərliyinin iradəsi ilə rəsmi Tehran və Bakı arasındakı münasibətlər özünün yeni inkişaf mərhələsinə keçib. Onun sözlərinə görə, "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizini çərçivəsində Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun Astara şəhərinə qədər çəkilməsi İranın və Azərbaycanın milli maraqlarını əks etdirir.

İran prezidenti iki ölkə arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsinin vacibliyini, nəqliyyat, maşınqayırma, ecaçılıq və digər sahələrdə əməkdaşlığın uğurla davam etdiyini bildirib. Həsən Ruhani qeyd edib ki, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq ölkələrimiz arasındakı iqtisadi əlaqələri daha da möhkəmləndirəcək və xalqların rifah halının daha da yaxşılaşmasına xidmət edəcək.

Bu, fevralın 27-də Ermənistanın baş naziri Paşinyanın Tehrana səfərindən sonra iki ölkə münasibətlərində yaranmış soyuqluq fonunda ilk hadisədir. Paşinyanın Tehran səfəri və erməni icması ilə görüşdə qaldırılan şüarlar Bakıda ciddi ictimai tənqiddə səbəb olub. Baxmayaraq ki, rəsmi Bakı bu müddətdə sakitliyi qoruyub.

Həsən Ruhani ilə görüşdə Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev, Azərbaycanın İranda səfiri Bün-yad Hüseynov, nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə, "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov iştirak ediblər.

Ş.Mustafayev səmimi qəbula görə təşəkkürünü bildirib və Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin salamlarını İran prezidentinə çatdırıb. Ş.Mustafayev Azərbaycan və İran prezidentlərinin siyasi iradəsi və dostluq münasibətlərinin

Nazir Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qəzvin-Rəşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolunun çəkilməsinə xüsusi önəm verdiyini və bu məsələni daim diqqətdə saxladığını vurğulayıb. Qeyd edək ki, martın 6-da İranda Qəzvin-Rəşt

və şəhərsalma naziri Məhəmməd İslami, Gilan valisi Mustafa Salari iştirak ediblər.

Açılış mərasimində çıxış edən İran prezidenti "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin inkişaf etdirilməsinin hər iki ölkənin dövlət başçılarının daim diqqətində

Respublikasının və İran İslam Respublikasının nəqliyyat-tranzit və ticarət-iqtisadi potensialının gücləndirilməsinə böyük töhfə verəcək", - deyir Ş.Mustafayev əlavə edib.

Maraqlıdır ki, İran prezidentini Azərbaycanla əməkdaşlığın önəmini bir neçə dəfə vurğula-

hansı danışıqların olması məlum deyil. Amma son günlər İran dövlət rəsmilərinin açıqlamaları onu göstərir ki, Paşinyanın səfəri və onun doğurduğu rezonans Tehranda da ciddi narahatlıq doğurub. Ötən günlərdə İran XİN, daha sonra ali dini liderin ən yaxın adamların-

Həsən Ruhani Gilandan Bakıya dostluq mesajları göndərdi

Ancaq Bakının susqunluğunun davam etməsi açıqlamaların qaneedici olmadığını deməyə əsas verir

olduğunu vurğulayıb və bu dəhlizin tərkib hissəsi olan Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun önəmini qeyd edib. İran prezidenti bildirib ki, Qəzvin-Rəşt dəmir yolu yalnız İranın və Azərbaycanın deyil, eyni zamanda Rusiya və Şimali Avropa ölkələrinin də dəmir yolları sistemlərini birləşdirəcək.

"Bu gün açılış həyata keçirilən Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun tikintisi də bu sahədə görülən uğurlu işlərin nəticələrindəndir. Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun fəaliyyətə başlaması təkcə Şimal-Cənub deyil, eyni zamanda "Cənub-Qərb" Nəqliyyat Dəhlizinin inkişafı istiqamətində atılmış çox mühüm addımdır. Bütün bunlar daşınan yüklərin həcminin artırılmasını təmin etməklə Azərbaycan

yib. Eyni zamanda ehlə həmin gün Gilan vilayətinin Larican şəhərində xalq qarşısında çıxışı zamanı bildirib ki, "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin həyata vəsiqə qazanmasında İranla yanaşı, Azərbaycan da böyük işlər görür. Onun sözlərinə görə, İranın yaxın dostu və qonşusu olan Azərbaycanla iqtisadi əlaqələrin daha da dərinləşməsi davam etdiriləcək.

Ruhani deyib ki, Qəzvin-Rəşt dəmir yolu gələcəkdə Astara şəhərinə qədər çəkəcək və Azərbaycanla İranın dəmir yolları birləşəcək. Qəzvin-Rəşt dəmir yolu yaxın gələcəkdə Fars körfəzi ilə Şimali Avropa dövlətləri arasında "körpü" rolunu oynayacaq. Əlbəttə, qapalı görüşlərdə

dan biri olan İranın İslam Əlaqələri və Mədəniyyəti Təşkilatının sədri Əbuzər İbrahimi Türkmən Azərbaycanla bağlı bəyanatla çıxış edib. Əslən azərbaycanlı olan Türkmən İran ali dini liderinin Azərbaycana münasibətini açıqlayıb və deyib ki, dini lider Azərbaycanı hər zaman müdafiə edib, bundan sonra da edəcək. Bu, həm də İran siyasi hakimiyyətinə mesaj kimi qiymətləndirilə bilər. Ancaq rəsmi Bakı hələlik təmkinli münasibət göstərir. Son açıqlamaların Bakını nə qədər məmnun etdiyini bürüzə verən hər hansı reaksiya göstərməyib. Bu da bir mənada açıqlamaların hələ tam qane etmədiyini deməyə əsas verir.

□ **Kanan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ-Türkiyə münasibətləri dalana dirənir

Vaşinqton S-400 qarşılığında F-35 şərti qoyur, Türkiyə isə geri çəkilmək fikrində deyil

ABŞ və Türkiyə arasında münasibətlər yenidən gərginləşir. Dövlət Departamentinin sözcüsü Robert Palladino bildirib ki, Ankara Rusiyadan S-400 hava hücumundan müdafiə sistemləri aldıqdan sonra Vaşinqton Türkiyəyə qarşı sanksiyalar tətbiq edə bilər.

Sitat: "S-400 alacağı təqdirdə Ankaranın F-35 proqramına qatılmasını yenidən nəzərdən keçirəcəyimizi və ehtimal ki, digər silah satışlarını da riskə atacağı ilə bağlı xəbərdar eddik. Bundan başqa, S-400-lərin alınması ABŞ-in "Rəqiblərlə Sanksiyalar vasitəsilə mübarizə" qanunu çərçivəsində bu satışda rol oynayan dövlət şirkətləri, qurumlar və şəxslərə qarşı sanksiyaların da gündəmə gətirəcək".

Artıq ABŞ rəsmilərinin S-400-lərin alınması ilə bağlı xəbərdarlığına Ankaradan cavab verilib. Xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu deyib ki, Türkiyə uzun illər hava hücumundan müdafiə sistemlərini müttəfiqlərdən almaq istəyib, ancaq müsbət cavab verilməyib.

Prezident Erdoğan isə bildi-

rib ki, Türkiyə imzaladığı anlaşmaya sadıqdır. Sitat: "S-400 mövzusunda biz işi bitirdik. Artıq danışıqların mənası yoxdur. Həm Putinlə, həm də Rusiya rəsmiləri ilə lazımı məsələlər danışılib, imza atılıb. Bizim indi geri dönüşümüz ola bilməz. Bizə belə bir əxlaqsızlıq yaraşmaz. Bu əxlaqi deyil. Biz bir anlaşma bağladıqsa, ona sadıq. Kimsə bizim təcürdüyümüzü yalamamızı gözləməsin. Biz bəlkə S-500 istehsal etdik, ruslarla".

Xatırladaq ki, hələ 2017-ci ildə o zaman sağ olan senator Con Makkeyn prezident Trampa müraciət edərək ABŞ-in "Rəqiblərlə sanksiyalar vasitəsilə mübarizə" Qanunu çərçivəsində Türkiyəyə qarşı sanksiyalar tətbiq olunmasını istəyib.

Ancaq Ankara və Vaşinqton arasında problemlə mövzu yalnız S-400 sistemləri deyil. ABŞ prezidenti Türkiyəni əsasən inkişaf etməkdə olan ölkələrə tətbiq olunan bəzi məhsulların Amerikaya gömrüksüz daxil olmasına icazə verən "Ümumi

Tənzimləmə Sistemi" (GTS) proqramından çıxarmağa hazırlaşır. Bununla bağlı Konqresə göndərdiyi məktubda ABŞ prezidenti Türkiyə iqtisadiyyatının inkişaf etməsinə göstərib. Ancaq bu addım Ankarada ciddi narazılıq doğurub. Ticarət naziri Ruhsar Pekcan deyib ki, bu addım iki ölkə hökumətləri arasında elan olunan ticarət həcmi genişləndirmək hədəfi ilə ziddiyyət təşkil edir. Eyni zamanda Ankara bəyan edib ki, eğer bu olarsa Ankara "alternativ bazarlara" üz tuta bilər.

Türkiyə və ABŞ arasında daha bir soyuqluq səbəbi isə

Suriyadır. Daha dəqiqi, Suriyanın şimalında eməliyyat bölgəsi və Vaşinqtonun kürdləri qoruması. Ankara Vaşinqtondan kürdləri qorumağa, Menbici və eləcə də Suriya-Türkiyə sərhədinin mühafizəsinin Ankaranın nəzarətinə keçməsinə mane olmamağı istəyir. Vaşinqton isə kürdləri qorumaqda israrçıdır. Üstəlik, Suriya-Türkiyə sərhədində 32 kilometrlik təhlükəsizlik zolağı yaradılmasını və bura 3-cü ölkənin qüvvələrinin yerləşdirilməsini istəyir. Bu mövzuda hələlik qəti razılışma yoxdur və ən son olaraq ABŞ prezidentinin Suriya üzrə xüsusi təmsilçisi An-

karaya gələrək müdafiə naziri Hulusi Akarla görüşüb. Akar isə bildirib ki, Türkiyə qüvvələrini sərhədə toplayıb və tezliklə Fəratın şərq sahillərində eməliyyatlara başlaya bilər.

Türkiyə və ABŞ arasında münasibətlərin pisləşməsinin daha bir nümunəsi isə Fətullah Gülenlə bağlı Amerikada son günlərdə baş verən hadisələrdir. Bir neçə gün əvvəl ABŞ-in birinci ledisi Oklohoma ştatında F.Gülenə məxsus orta məktəbi ziyarət edib. Bunun ardınca isə Fətullah Gülenin "sağ əli" adlandırılan Mövlud Hilmi Çinar ABŞ prezidentinin qış iqamətgahı "Qış Ağ Evi" adlandırılan "Mar-a-Laço"ya dəvət olunub. Bu dəvət və səfərin bu ərəfədə baş tutmasının təsadüf və ya məqsədlilik olmasını demək çətindir. Amma o da var ki, bu kimi məsələlərdə həddən artıq həssas olan amerikalıların birinci ledinin bir neçə ay əvvələ qədər Türkiyəyə ekstradisiyası müzakirə olunan Gülenin məktəbinə səfəri ilə bağlı məlumatlı olmasını inandırıcı deyil.

Xatırladaq ki, Türkiyə və Rusiya arasında S-400 Hava Hücumundan Müdafiə Sistemlərinin alınması ilə bağlı müqavilə

lə 2017-ci ildə imzalanıb. Bundan əvvəl Ankara ABŞ və Çinlə hava hücumundan müdafiə sistemləri alınması ilə bağlı danışıqlar apararsa da, müsbət nəticə əldə olunmayıb. Müqavilə əsasında artıq S-400 batareyalarının Türkiyəyə verilməsi işlər aparılır. Proqnozlara görə, bu ilin sonuna qədər S-400 batareyaları Türkiyəyə təslim ediləcək. Bununla bağlı artıq türk hərbiçiləri Rusiyada təlimə göndərilib.

Ancaq Türkiyənin hava hücumundan mübarizə sistemini Rusiyadan alması Vaşinqtonu narazı salıb. Türkiyədə bəzi ekspertlərə görə, Vaşinqton Rusiya sistemlərinin Türkiyəyə verilməsinə görə həm də NATO hərbi texnologiyalarının rusların əlinə keçə biləcəyindən narahatdır. Söhbət ən əsas ABŞ-in yeni istehsalı olan super qıncılan F-35-lərlə bağlıdır. Məlum olduğu kimi, Türkiyə də bir neçə ölkə ilə birlikdə ABŞ-in F-35 qıncı təyyarəsi layihəsinin üzvüdür. Layihəyə əsasən, bu ilin iyun ayının 21-də F-35 qıncılan rəsmi mərasimlə Türkiyəyə təhvil verilməlidir. Lakin indi ABŞ rəsmiləri narahatverici açıqlamalarla çıxış edir. Türkiyə isə geri çəkilmək istəmir. Sadalanan detallar həm də münasibətlərin ciddi bir böhrana doğru yuvarlandığını göstərir. Türkiyə getdikcə daha sət və kəskin formada ABŞ və Rusiya arasında seçim qarşısında qoyulur. Seçim isə o qədər də mümkün deyil.

□ **Kanan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Cümə söhbətləri

Bismilləh-Rəhmənir-Rahim!
Allaha həmd olsun ki, bizlərə yaşamaq nemətini nəsib edib. Allahdan istəyimiz budur ki, bizlərə bu neməti doğru-dürüst istifadəni nəsib etsin!

Hər dönəmin öz məsuliyyəti

Allahın inayəti ilə yeni bir mənəvi bəhə keçirik. Biz dünyaya gəlirik, həyatımızın müxtəlif yaş dövrlərində, vaxtlarında, zamanlarında fərqli-fərqli məsuliyyətlərimiz olur. Deyə bilərik ki, insanın müxtəlif zamanlarda müxtəlif rolları, məsuliyyətləri, həyatının hər mərhələsinə uyğun üzərinə düşən vəzifələri var.

Uşaq vaxtının - öz, yeniyetmə vaxtının - öz, cavanlıq vaxtının - öz, orta yaşın - öz məsuliyyətləri var. İnsan bu dünyadan gedənə qədər yaşadığı hər müddətin, hər zamanın öz məsuliyyətləri var. Hətta ilin içərisində olan fəsilərə görə də məsuliyyətlərimiz fərqlənir. Yayda bir cür, qışda bir cür, payızda bir güc, baharda bir cür məsuliyyətlərimiz var.

İndi artıq baharın tərəvəti hiss olunmaqdadır. Necə ki, baharda təbiət yenilənir, bizim hallarımız, durumlarımız da gerək yenilənsin, inşəallah.

Bu, bir gerçəkdir ki, insan müxtəlif zamanlarda fərqli müqəddərlər və məsuliyyətlərə malik olur. İnsanın hər dönəm üçün Allah qatında müxtəlif öhdəlikləri var. Sözsüz ki, bizim dünyaya gələndən dünyadan gedənə qədər Allah qatında bir ümumi məsuliyyətimiz var. Bu, Allaha bəndə olmaq məsuliyyətidir. Amma bu ümumi məsuliyyətin təzahürləri, rəngləri, bölümləri yaşımıza görə, zamana görə, vaxta görə, hətta həftənin günlərinə görə fərqlənir. Cümə gününün öz məsuliyyətləri, həftənin digər günlərinin öz məsuliyyətləri var.

Əminliklə deyə bilərik ki, bizim həyatımızda zamana görə fərqli-fərqli məsuliyyətlərimiz var.

Zamanlar riyazi anlamda identik olsa da, imkanlarına görə fərqlidir

İkinci mühüm nöqtə budur ki, zamanın da özünün öz potensialı, öz keyfiyyət baxımından fərqliliyi var. Kəmiyyət anlamında gün - elə gündür, saat - elə saatdır. Riyazi anlamda biz deyə bilərik ki, müəyyən bir saat və digər bir saat eynidir - 60 dəqiqə və 3600 saniyədir.

İtirdiklərimizi yenidən qazanmaq üçün ən gözəl zaman

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, iğrışəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

dan, çünki mən bu sual barədə qırxa yaxın bir yaşda ilk dəfə düşünmüşəm".

Adam ola bilər ki, əlli yaşındadır, amma heç bir zaman bu barədə düşünməyib. Bəzən ola bilər ki, insan altmış, yetmiş, səksən il yaşayıb, amma kim olduğu, nə üçün yaradıldığı üzərində bir dəfə də olsun, düşünməyib.

Bir var biz bir saatımızı, bir neçə saatımızı zay etmişik, bir də var ki, bir ömrümüz bütövlüklə zay olub. İndi biz istəyirik ki, o itirdiyimiz, hədəfə gedən vaxtımızı və zamanımızı bərpa edək.

Sanki bir yoldur, bizi hədəfə aparır. Biz o yolda bir saatlıq məsafəni səhv getmişik, fərqli tərəfə gəlib çıxmışıq. İndi o səhv getdiyimiz yolu qayıtmaq istəyirik. Aydın havada, günəşli havada daha tez qayıdırıq, qaralıq havada daha çətin olar. Yer yağış olmayanda, gün olanda daha tez gələ bilərik. Amma yağışlı havada, qarlı havada nə qədər çətin olar?!

Piyada gedərkən, daha çətin qət edərik o məsafəni, amma müəyyən nəqliyyat vasitəsilə daha tez çatırıq. Nəqliyyatın da, havanın da, şəraitin də, fiziki durumun da səhv getdiyimiz yoldan yenidən doğru magistrala qayıtmağımızın müddətinə bilavasitə təsiri var. Ola bilər ki, tez qayıda bilək, ola bilər ki, gec qayıda bilək.

Amma elə də ola bilər ki, heç səhv getdiyimizdən xəbərdar olmayaraq. Elə bilərik ki, həyat elə budur, bir gün sağa dönməyə, bir gün sola dönməyə...

Deməli, bir məsələ budur ki, biz yaşadığımız zamanlara görə Allah qatında fərqli məsuliyyətlərə maliklik.

İkincisi budur ki, zamanın da özünün imkan və istedadları keyfiyyət baxımından fərqlənir.

Üçüncüsü budur ki, biz neçə ayımızı, ilimizi əldən vermişik, zay etmişik. İndi istəyirik qayıdaq - necə qayıda bilərik?

Geri dönüşün üç vasitəsi

Əxlaq mütəxəssisləri buyurur ki, qayıtmanın ən azı üç yolu var. Bu üç yol, üç vasitədən istifadə oluna bilər.

Birincisi budur ki, zamanın bətnindən istifadə edək. Zamanın imkanından istifadə edək.

İkincisi budur ki, məkənin bətnindən istifadə edək. Məkənin imkanından, potensialından istifadə edək.

Üçüncüsü budur ki, mühitin, müəllimin, moizənin potensialından, bətnindən istifadə edək.

Ümumən bətnin xüsusiyyəti nədir? Bətn deyilən şeyin xüsusiyyəti budur ki, bil-qüvvə,

hazırlaşırıq. Necə ki, bu dünya bətni ana bətninə görə daha kamildir, daha üstündür, eləcə də axirət dünyası bu dünyadan daha üstün, daha keyfiyyətlidir.

Amma oraya keçid etmək üçün bu dünyanı yaşamaq, bu dünyada təkamül keçmək lazımdır.

Biz deyə bilərik ki, hazırda biz ikinci bətndəyik.

Ən gözəl zaman fürsətlərindən - Rəcəb ayı

İnsanın qəlbi bəzən iqlal vəziyyətində olur, qəbuledici vəziyyətdə olur, bəzən isə onun qəlbinin tutumu, hazırlığı olmur. Məsələn üçün, bəzən insan namazlarını həvəslə qılır, bəzən heyi olmur, güclə qılır. O cür də insanın hansısa əməllərə bəzən ruhi qəbulediciliyi var, bəzən də yoxdur.

İnsanın bu halına da zaman bətninin fəvqəladə təsiri var. Rəcəb ayı ən gözəl zaman bətnidir. Biz bu zaman bətnində başqa vaxtı olmayan fürsət və imkanlardan istifadə edərek,

təkamül keçə bilərik. Biri deyəcək ki, mən çox zəif bir vəziyyətdəyəm, mənə alınmayacaq. Zəif bətn elə məhz zəif vəziyyətdə qəbul edər, yetişdirir və təhvil vermə baş verir. Biz edə bilərik ki, Rəcəb ayında ruhiyyəimizi islahə təhvil verək, yetişdirək, Şaban ayına yeni bir vəziyyətlə daxil olaq.

Biz Rəcəb və Şaban aylarını əhatə edən zaman bətninin içərisində ən pis vəziyyətimizdən, ən zəif vəziyyətimizdən təkamül edib, ən ali şəkildə mübarək Ramazan ayına daxil ola bilərik. Zəif Rəcəb ayının istedadı buna hədəflənib.

Allah Təala Rəcəb ayını nemət olaraq bizim üçün qərar verib ki, biz bu bətnin içərisinə özümüzü daxil edək, burada təkamül keçək, Şaban ayında ruhumuzun mövludu, yenidən doğulmamız baş verir.

Sonra Şaban ayının bətninə daxil olaq, o zamanın bətnində təkamül edək və Ramazan ayına kamil bir şəkildə daxil olaq. Əgər biz Ramazan ayının imkanlarından kamil bir şəkildə istifadə etmək istəyiriksə, ən ali vəziyyətə yüksəlmək istəyiriksə - gerək Rəcəb və Şaban aylarının içərisində olan potensialdan maksimum istifadə edək.

Rəcəb ayında insanın qəlbi iqlal halında olur

Dedik ki, əgər insan hədəfə gedən yoldan çıxıbsa, hədəfdən uzaqlaşdırsa - ya gerək zaman, ya məkan, ya da mühit bətnindən istifadə etsin. Məkənin bətni budur ki, insan Məşhədə, Kərbəlaya gedib, burada öz halı ilə məşğul olsun. Ziyarətlər - bir məkənin bətnidir. İnsan ora günahkar girir, tövbə edər, Hürri kimi çıxar.

Ərbəin - fərqli bir fenomenidir. Həm zaman, həm də məkənin bətnidir. İnsan addım-addım gedib, təkamül edib qayıda bilər. Allah Təala bəlli müddətlərə, zamanlara, yerlərə böyük potensial qoyub. Sanki Allah Təala bəhənə axtarıb ki, biz istifadə edək, düzələk, qayıdaq. Rəcəb ayı belə bir fürsətdir. Rəcəb ayında ruhumuz iqlal

vəziyyətindədir. Ruhumuzun bu mənəviyyatı, bu neməti, Allahın gözəl nemətini qarşılamaq üçün, qəbul etmək üçün hər mənada istedadlarımızın oyandığı vaxtdır.

Biz gerək bu istedadlardan istifadə edək. Ən aciz vəziyyətdə olanda da belə, qətiyyətlə narahat olmayaq. Fərqiyyətlə varaq ki, bir ana bətninin rüşeymdən kamil insan yetişdirmək potensialı olduğu kimi, bu ayların da insanın ruhiyyəsinin ibtidadan aliyyə çatdırmaq istedadları var. Zəif vəziyyətdəyik, amma bu ayın da bizi ən zəif vəziyyətimizdən ən güclü vəziyyətə çatdırmaq potensialı var.

Bəndələr üçün istiğfar ayı

Allahın rəhmətini üzərimizə yağması aydır, Allahın rəhmətini nazil olması aydır. Rəcəb ayının bir adının bir mənası budur ki, rəhmət yağış kimi yağdığı bir aydır. Həzrət Rəsulallah (s) buyurur: "Rəcəb ayı - mənəm ümmətimin istiğfar ayıdır".

Rəcəb ayı bir aydır ki, bu ayda ümmətin bağışlanmaq fürsəti, potensialı ən pik vəziyyətə gəlib çatır. Yetər ki, biz tövbə edək, bağışlanma istəyək, düzəlmək istəyək. Allahdan istəyimiz budur ki, bizlərə bu lütfü, bu imkanı nəsib etsin!

Təberrük üçün Rəcəb ayının bəzi əməllərinə diqqət edək

Həzrət Rəsulallahdan (s) nəql edilir: "Hər kim Rəcəb ayında 100 dəfə söyləyər: "Əstəğfirullahə - ləzi lə ilahə illə hu və vəhdəhu lə şəriəkə ləhu və ətubu iləyh" və oxuduğu duanı sədəqə ilə xətm edə /sonlandırsa/ - Allah Təala da onun durumunu rəhmət və bağışlama ilə xətm edər. Və hər kim (bu zikri) 400 dəfə desə, onun üçün 100 şəhidin savabı yazılır".

Həzrət Peyğəmbər (s) buyurur: "Hər kim Rəcəb ayında 1000 dəfə "Lə ilahə illəllah" desə, Allah Təala ona yüz min həsənə əta edər. Onun üçün behiştə yüz şəhər tikər".

Hər kim Rəcəb ayının səhəri və axşamı 70 dəfə desə: "Əstəğfirullahə və ətubu iləyh", zikir qurtardıqdan sonra əlini göyə qaldırıb, desə: "Əlahumməğfirilə və tub ələyyə" - hətta əgər Rəcəb ayında ölərsə, Allah ondan razı olar. Rəcəb ayının bəreketinə görə atəş ona toxunmaz.

Əgər bu ay boyunca 1000 dəfə bu zikir deyilsə: "Əstəğfirullahə zəl-cələli vəl-ikram min cəmiiz-zunubi vəl-əməm" - Rəhman Allah onu bağışlayar.

Rəcəb ayının 15-nin gecəsində qılınan 12-rükətli xüsusi namazın qaydası belədir:

6 ədəd 2-rükətli namaz kimi qılınır; Hər rükətdə "Fatihə"dən sonra "İxlas", "Fələq", "Nəs" surələrini və "Ayetül-kursi"ni - hərsini 1 dəfə, "Qədr" surəsini isə 4 dəfə oxumaq;

Namazı bitirdikdən sonra 4 dəfə demək: "Əllahu Əllahu Rabbi, lə uşriku bihi şey'ə, və lə əttəxizu min dunihi vəliyyə".

X Rəcəb ayının 15-də qüsl almaq, oruc tutmaq, İmam Hüseyini (ə) ziyarət etmək - bəyənilmiş əməllərdəndir.

Allahım, bizlərə Rəcəb ayı fürsətindən bəhrələnilib, təkamül yolunu keçməyi nəsib et!
Allahım, bizə özümüz haqda düşünməni, ayıqlığı nəsib et!

Allahım, bizləri qəflətdən oyananlardan qərar ver!
Amin!

MUSAVAT

Son səhifə

N 54 (7224) 8 mart 2019

İspan qadınlar 8 martda aksiya keçirirlər

İspaniyada qadınlar dünyaya qadınlar günündə iş yerləri ilə yanaşı evlərində də etiraz aksiyası keçirəcək. Feminist qruplar tərəfindən qurulan 8 mart komissiyasının verdiyi açıqlamada ispan qadınların 8 Mart Dünya Qadınlar Günündə küçəyə çıxaraq şiddətə, təcavüzə, məvacib bərabərsizliyinə qarşı səslərini qaldırmağa hazırlandığını deyib. Açıqlamada bildirilir ki, hər keçən gün daha çox qadın kişi şiddətinə qurban gedir. Son 14 ildə mindən artıq qadının öldürüldüyü, qadınların iş yerləri, küçələr və hətta əyləncə yerlərində cinsi istismara məruz qaldığına diqqət çəkilir.

Şikayət edəcekləri halda saxlanılacaq və ya deportasiya ediləcəklərindən qorxan miqrant qadınların cinsi istismara qarşı daha müdafiəsiz olmaları da vurğulanıb. İş yerlərində məvacib bərabərliyinin yüzde 23-ə çatdığına işarə edilən açıqlamada rəhbər vəzifələrində də əsasən kişilər təmsil edilir.

Çalışan qadınlara 8 martda "işə getməyin" çağırışı edən 8 mart komissiyası açıqlamasında ev xanımlarına da "uşaqları məktəbə göndərməyin, paltar yumayın, ütü ilə məşğul olmayın, yemək bişirməyin, nəvələrinizin baxımını və təmizliyini öz üzərinizə götürməyin" tövsiyəsini verib.

İstifadə məsələsində də qadınlardan "su, elektrik, nəqliyyat, rabitə və qida kimi məcburi olanların xaricində heç bir şeyə pul xərcləməmələri, xüsusən də qadınların pis şərtlərdə çalışdığı yerlərdən heç nə almamaları" xahiş olundu.

Komissiya tələbələrə də "universitetə getməyin, imtahanınız varsa, aksiya keçirmək haqqınız olduğunu xatırladın, yataxanada aksiya keçirərək qadınların vəziyyətinə diqqət çəkin" çağırışı etdi.

Hər gün ət yeyirsinizsə...

Həftədə beş porsiyadan artıq emal edilmiş ət yeyən xüsusi genə malik insanlarda kolorektal xərçəng riski iki dəfə artıq olur. Kolorektal xərçəng dünya boyu ən çox yayılmış və ən çox ölümə səbəb olan xərçəng növüdür. Birləşmiş Ştatlar, Kanada, Avstraliya və Avropada 1800 insan üzərində 10 araşdırma aparılıb ki, bu da ət yeyən insanlarda nitratların artıq olduğunu göstərib. Qurudulmuş, hisə verilmiş, bişmiş və ya qablaşdırılmış ət məmulatlarının müalicəsi var. Amma alimlər bekon, vətçina, kolbasa, sosiska və paştet kimi məmulatları araşdırıblar.

Alimlər kolorektal xərçəngə tutulmuş 9 min insa-

nın qanı ilə xəstə olmayan 9 min insanın qanlarındakı eyni genomu müqayisə edib. Kolorektal xərçəng 30 gen növünün birləşməsi ilə yaranan mürəkkəb bir xəstəlikdir. Tədqiqatların nəticələri bu genlərin iki variantına malik olan və hər gün emal edilmiş ət yeyən insanlarda kolorektal xərçəng riskinin yüksək olduğunu göstərib.

Kiçik şriftlərlə yazılanları oxudu, 10 min dollar qazandı

Amerikanın Corciya ştatından olan müəllimə sığorta sənədində xırda şriftlərlə yazılan mətni diqqətlə oxuduğu üçün 10 min dollar qazandı. Bu barədə "Tampa Bay Times" nəşri xəbər verib. Sığorta kampaniyası Squaremouth Florida ştatının Sent-Petersberq şəhərində yerləşir və sirlili bir müsabiqə təşkil edib. Müsabiqənin şərti sənədlərdə xırda şriftlə yazılan məqamı tapmaq idi.

Bu detali ilk olaraq 59 yaşlı orta məktəb müəlliməsi Donelan aşkarlayıb. 400 dollarlıq sığortanın alışı-veriş prosesində o, hüquqi sənədləri diq-

qətlə izləməyi tərcih edib. Orada spesifik terminlərin və çətin dillə yazılan sözlərin olduğunu görüb. Gizli mesajlar sənədin yeddinci səhifəsində

de yer alıb. Qalib konkursun elanından 23 saat sonra üzə çıxıb.

"İmzalanacaq sənədlərin vacibliyinə diqqət çəkmək üçün biz belə bir müsabiqə təşkil etdik. Müsabiqənin də məzisi ondan ibarət idi ki, insanlar bu sığorta sənədini başdan-ayağa qədər oxuya bilsinlər. Əgər siz bu qeydləri hər kəsdən birinci oxuyub, müsabiqə müddətində aşkarlaya bilirsinizsə, 10 min dollar məbləğində mükafat qazanırsınız" - sənəddə belə qeyd edilib.

Endryus iddia edir ki, hər zaman müvafiq sənədləri oxuyur. O etiraf edib ki, bu üsuldən tədris zamanı da istifadə edir. Qadın bu mükafatı evliliyinin 35-ci ildönümü münasibətilə Şotlandiya səfəri üçün sərf etmək istəyir.

QOÇ - Maraqlı ərfə yaşayacaqsınız. Hətta hədsiz sevincinizə səbəb olan bir neçə xəbər də eşidə bilərsiniz. Bununla yanaşı, varlanmaq ehtimalınız da var. Nüfuzlu insanlarla mümkün qədər sıx-sıx görüşün.

BUĞA - İnsanlarla əlaqələrinizi genişləndirməyə çalışın. Çünki ulduzlar qarşılıqlı münasibətlərin yüksək səviyyədə olacağından, başa düşüləcəyinizdən xəbər verir. Bu axşam qonaqlıq təşkil etmək səmərəlidir.

ƏKİZLƏR - Sağlıq durumunuzun qayğısına qala bilsəniz, heç bir xoşagəlməzliklə rastlaşmayacaqsınız. Əksinə, bu gün nahardan sonra bir-birinin ardınca yaxşı xəbərlər eşidəcəksiniz. Səfərə çıxmayın.

XƏRÇƏNG - Əgər dinə zidd addımlardan uzaq ola bilsəniz, heç bir xoşagəlməzliklə rastlaşmayacaqsınız. Heç kimə yalan vəd verməyin. Ötən iki ayda həll edə bilmədiyiniz problemlər bu gündən həllənməyə başlayacaq.

ŞİR - Şəxsi həyatınızda müsbət dönüş gözlənilir. Amma gərək qarşıya qoyduğunuz planları axşama qədər reallaşdırasınız. Əks təqdirdə sonrakı müddətdə buna imkanınız olmayacaq. Hər kəslə anlaşmağa çalışın.

QIZ - Əmin olmadığınız şeylər barədə verdiyiniz vədlərə görə indi başınız ağrıyır. Bu səbəbdən də incikliklər artmaqdadır. Heç olmasa, bu gündən başlayaraq, maksimum tədbirli olun, tələsik qərar çıxarmayın.

TƏRƏZİ - Ətrafınızda olan bədxah adamların sayı xeyli artıb. Elə güman etməyin ki, onların öhdəsindən gəlmək mümkün deyil. Sadəcə, ədalət prinsiplərinə sۆykənməklə onlara qalib gəlmək olar.

ƏQRƏB - Daha çox sevgi istiqamətində uğurlarınız mümkündür. Fəaliyyət və pul məsələlərində isə hələlik gözləmə mövqeyi seçin. Heç kimə əmin olmadığınız cavabı verməyin. Ümumiyyətlə, bu gün riskdən qaçın.

OXATAN - Ulduzlar şəxsi büdcənizi artırmaq üçün sizə yardımçı olacaq. Bu baxımdan bütün alacaqlarınızı əldə etmək üçün boş durmamalısınız. Xüsusən də saat 14-17 aralığında aktivliyinizi daha da artırmalısınız.

OĞLAQ - İxtiyarınızda olan bu bayram günü kifayət qədər uğurlu olacaq. İstər yeni sövdələşmələrdə, istərsə də şəxsi büdcənizi tənzimləməkdə Göy qübbəsi sizə yardımçı olacaq. Qalır ədalətli olmaq.

SUTÖKƏN - Yeni əlaqələr yaratmaq istəyirsinizsə, bu tarixdən maksimum istifadə edin. İşlədiyiniz hər bir kəlmənin məsuliyyətini hiss edin. Uzaqda yaşayan doğmalarınızla əlaqə yaradın. Qidanıza fikir verin.

BALİQLAR - Müəyyən mənada gərgin gündür. Proseslərin inkişafı iradəyiniz ziddinə gedə bilər. Odur ki, özünüzlə ələ almalı, dar macalda güvəndiyiniz adamların məsləhətini eşitməlisiniz. Axşama əla sürprizlər olmalıdır.

Qoroskop

(8 mart)

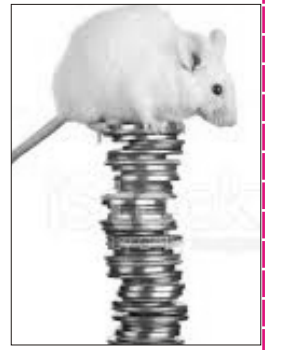
Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Siçan dollar oğurlayırdı, yaxalandı

Amerikanlar ev siçanlarını dollar oğurlayarkən yaxalayblar. Bunun videosu da mediada artıq yayılıb. Videoda görünür ki, ev siçanı divandakı 20 dollarlıqları öz yuvasına daşımağa çalışır. Onunla videonu çəkən şəxs mübarizə aparır. O, siçandan xahiş edir ki, pulu özünə qaytarsın, çünki bu pul mənzilin aylıq kirayəsini ödəmək üçün ona lazımdır. Bununla belə, siçan pulu oğurlamaq fürsətini əldən qaçırır və hərdən iki kupyuram birdən oğurlayır. Nəhayət, kişişi siçanla dalaşmaq çətin gəlir. Rolik siçanın pulu oğurlamaq üçün növbəti cəhdi ilə yekunlaşır.

Fevralın əvvəlində xəbər yayılmışdı ki, pişik qonşulardan oğurladığı qadın alt paltarlarına görə iki sevgili arasında dava salıb. Heyvan sahibi özünün sadıqlığını sevgilisinə sübut edib və nəticədə pişiyin oğurluğu üzə çıxıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.755

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.